

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
อำเภอแหลมงอบ ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ
จังหวัดตราด

คำนำ

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อำเภอแหลมงอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางหลักในการขับเคลื่อนและยกระดับภาคการเกษตรของอำเภอแหลมงอบ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านจากการวางแผนงานแบบแยกส่วน ไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) ที่ครอบคลุมระบบนิเวศการเกษตรอย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง กระบวนการจัดทำกรอบพัฒนานี้อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ร่วมกับการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานเพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริง (Pain Points) ของเกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนา เพื่อให้ออกแบบโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อำเภอแหลมงอบอย่างยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑

๑.๒ อาณาเขต

๑

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๑

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๒

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๓

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

๔

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๔

๓.๑ ฤดูกาล

๔

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

๕

๔. เส้นทางคมนาคม

๕

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

๕

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

๕

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๖

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๖

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๖

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

๘

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๑๐

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑๕

๑.๑ เกษตรกร

๑๕

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๓
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๓
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๓
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๓
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๕
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๗
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๗
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๘
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๘
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๒๙
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๒
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๒
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๗
บรรณานุกรม	๓๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๕
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๕
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๖
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๗
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๗
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๗
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๙
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๙
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๙
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๖
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๖
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๖
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๗
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๗
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๘
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๘
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๙
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๐
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๐
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๑
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๑
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๑
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๒
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก.....	๒๓
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิต.....	๒๔
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๔
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๒๗
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๘
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๘
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าทุเรียน อำเภอแหลมงอบ	๒๙
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๒
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๗

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๓
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๔
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๘
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน	๒๓
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๔
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๕
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๒๗
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๒๘

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอแหลมงอบตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดตราด ห่างจากตัวอำเภอเมืองตราดตามถนนสายตราด - แหลมงอบ เป็นระยะทางประมาณ ๑๗ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางถนนสุขุมวิท ระยะทางประมาณ ๓๓๒ กิโลเมตร โดยสามารถใช้เส้นทางจากสามแยกแสนตุ้ง - อำเภอแหลมงอบ ได้อีกทางหนึ่ง ระยะทางประมาณ ๓๕ กิโลเมตร อำเภอแหลมงอบมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งทางบก ทางทะเล มีชายฝั่งเป็นแนวยาวติดทะเลประมาณ ๔๐ กิโลเมตร มีเกาะอยู่ในปกครอง ๔ เกาะ คือ เกาะจิก เกาะนก เกาะลิง อยู่ในเขตตำบลบางปิด และเกาะปุย อยู่ในเขตตำบลคลองใหญ่ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๑๕๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๙๕,๐๐๐ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอแหลมงอบ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเขาสมิง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเมืองตราด
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ทะเลอ่าวไทย และอำเภอเกาะกูด
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอ่าวไทย และอำเภอเกาะช้าง

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอแหลมงอบ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น จำนวน

๒ เทศบาล ๓ อบต. ๔ ตำบล ๒๗ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	ตำบลน้ำเขียว	ตำบลแหลมงอบ	ตำบลคลองใหญ่	ตำบลบางปิด
๑	บ้านท้ายเขา	บ้านแหลมงอบ	บ้านคลองใหญ่	บ้านอ่าวตาลคู่
๒	บ้านหนองใหญ่	บ้านคลองปอ	บ้านหนองเตียน	บ้านบางปิดล่าง
๓	บ้านน้ำเขียว	บ้านแหลมมะขาม	บ้านเนินดินแดง	บ้านบางปิดบน
๔	บ้านท่าประดู่	บ้านหัวหิน	บ้านแหลมอวน	บ้านบางกระดาน
๕	-	บ้านแหลมทองกลาง	บ้านธรรมชาตินบน	บ้านปากคลอง
๖	-	บ้านกลาง	บ้านธรรมชาติดล่าง	บ้านหินดาด
๗	-	บ้านหนองปรือ	บ้านวังตาสังข์	บ้านช่องลม
๘	-	-	บ้านหินดาษ	บ้านพรงสน

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด * (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
น้ำเขียว	๑๒,๕๒๔.๖๐	-	๑	๔	๑,๓๖๓
แหลมงอบ	๑๖,๘๒๕.๐๐	๑	๑	๗	๒,๔๓๕
คลองใหญ่	๔๗,๗๕๔.๓๐	๑	-	๘	๒,๖๕๗
บางปิด	๒๖,๕๑๑.๕๐	๑	-	๘	๑,๙๐๙
รวม	๑๐๓,๖๑๕.๔๐	๓	๒	๒๗	๘,๓๖๔

ที่มา : * <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

** สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร (รายเดือน) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
(<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>), พ.ศ. ๒๕๖๙
(ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอแหลมงอบ มีสภาพพื้นที่เป็นเนินเขาและที่ราบสลับกันไป พื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๑๑,๑๗๔.๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๘ ของพื้นที่ทั้งหมด

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
น้ำเชียว	๑๒,๕๒๔.๖๐	๒,๐๕๐.๙๗	๑๖.๓๘
แหลมงอบ	๑๖,๘๒๕.๐๐	๑,๘๑๘.๗๒	๑๐.๘๑
คลองใหญ่	๔๗,๗๕๔.๓๐	๕,๒๒๘.๐๑	๑๐.๙๕
บางปิด	๒๖,๕๑๑.๕๐	๒,๐๗๖.๓๕	๗.๘๓
รวม	๑๐๓,๖๑๕.๔๐	๑๑,๑๗๔.๐๕	๑๐.๗๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

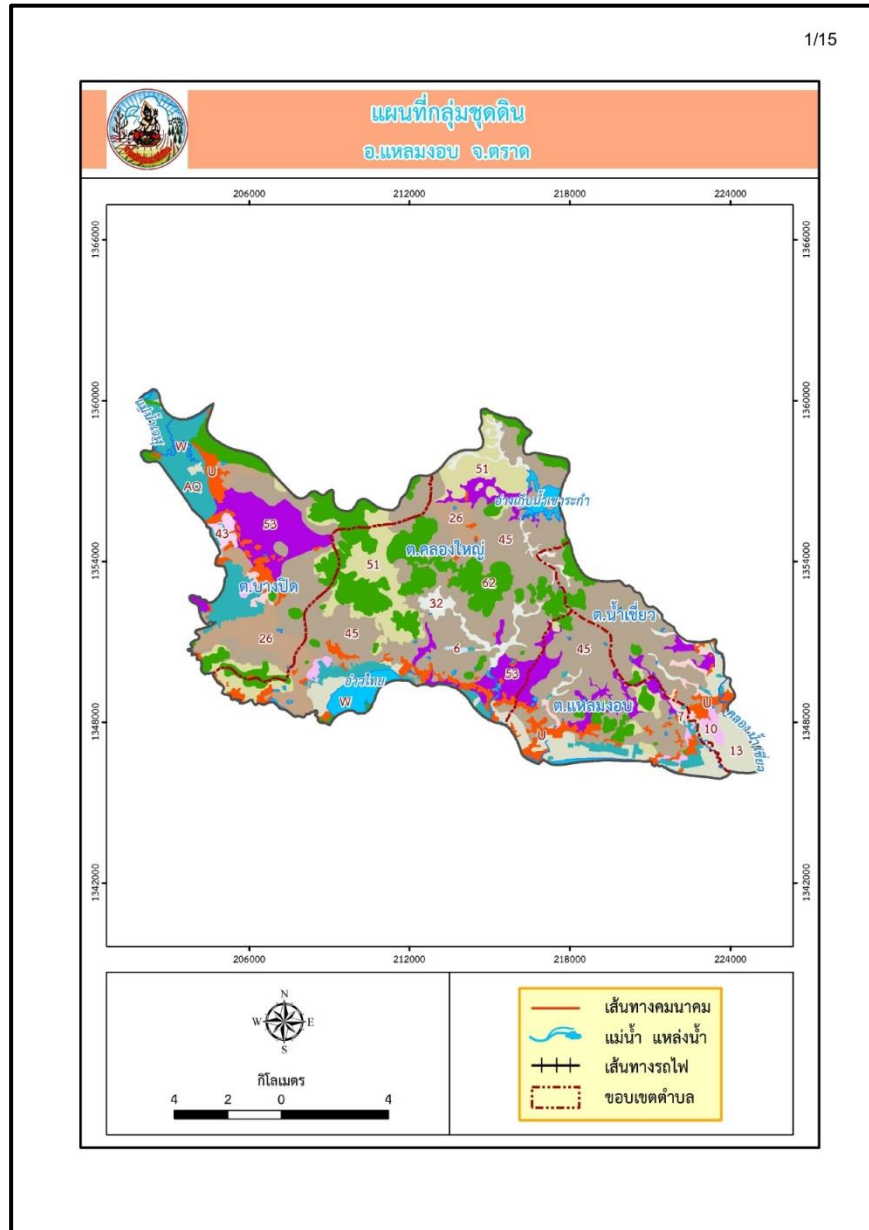
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอแหลมงอบ มีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๙ กลุ่มชุดดิน ดังนี้

ภาพที่ ๔ แสดงข้อมูลกลุ่มชุดดิน

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (<https://dinonline.ddd.go.th/Default.aspx>), พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

อำเภอแหลมงอบ มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ฤดูกาลหลัก ได้แก่ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งมีอากาศอบอุ่นและมีความชื้นสูง ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยเป็นช่วงที่มีฝนตกชุกหนาแน่นที่สุดเนื่องจากอยู่ติดชายฝั่งทะเล รับลมมรสุม และ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ทำให้มีอากาศเย็นสบายและฝนลดน้อยลง

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		←			→							
ฤดูฝน					←					→		
ฤดูหนาว	←	→								←	→	→

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิตัว

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิตัวเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)*	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๓,๖๔๑	๓๐๓.๔	๑๙๘	สิงหาคม	๓๑.๘	๒๓.๕	๒๗.๒
๒๕๖๕	๓,๓๘๘	๒๘๒.๓	๑๘๕	กรกฎาคม	๓๑.๕	๒๓.๘	๒๗.๐
๒๕๖๖	๒,๒๖๘	๑๘๙.๐	๑๕๒	กันยายน	๓๒.๑	๒๔.๒	๒๗.๖
๒๕๖๗	๓,๔๓๔	๒๘๖.๒	๑๙๐	สิงหาคม	๓๒.๕	๒๔.๕	๒๘.๐
๒๕๖๘	๓,๔๘๕	๒๙๐.๔	๑๙๕	กันยายน	๓๒.๐	๒๔.๐	๒๗.๕

ที่มา : * สถิติข้อมูลน้ำรายจังหวัด (<https://trat.thaiwater.net/>), พ.ศ. ๒๕๖๙

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอแหลมฉบัง มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

- ถนนสายทางหลวงชนบท ตร.๔๐๐๖ เชื่อมต่อระหว่างตำบลแหลมฉบังไปยังตำบลน้ำเขียว
- ถนนสายทางหลวงชนบท ตร.๔๐๑๔ เชื่อมต่อระหว่างตำบลคลองใหญ่และตำบลบางปิด
- เส้นทางเชื่อมหมู่บ้าน มีถนนลาดยางและคอนกรีตเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านในเขตตำบลแหลมฉบัง

ตำบลน้ำเขียว ตำบลคลองใหญ่ และตำบลบางปิด เพื่อความสะดวกในการขนส่งพืชผลทางการเกษตรสู่โรงคัดบรรจุ (ล้าง) และตลาด

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทางรถไฟ ไม่มีเส้นทางรถไฟตัดผ่านพื้นที่อำเภอแหลมฉบัง

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร ไม่มีสถานีขนส่งหลักในตัวอำเภอ (ส่วนใหญ่ใช้สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดตราด) แต่มีจุดจอดรถโดยสารประจำทาง บริเวณท่าเรือและย่านชุมชน สายเดินรถประจำทางมีรถสองแถวประจำทางสาย ตราด - แหลมฉบัง และรถตู้สาธารณะสาย กรุงเทพฯ - แหลมฉบัง (บริการรับ-ส่งถึงท่าเรือเฟอร์รี่)

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๕๖ (สายแหลมฉบัง - แสนตั้ง) เส้นทางระหว่าง ตำบลแสนตั้ง อำเภอเขาสมิง ถึง ตำบลแหลมฉบัง อำเภอแหลมฉบัง ระยะทางประมาณ ๓๐ กิโลเมตร

- ทางหลวงหมายเลข ๓๑๔๘ (สายตราด - แหลมฉบัง) เส้นทางระหว่าง อำเภอเมืองตราด ถึง อำเภอแหลมฉบัง ระยะทางประมาณ ๑๗ กิโลเมตร

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ส่งผลให้แหล่งน้ำธรรมชาติมีความหลากหลายและสัมพันธ์กับระบบนิเวศป่าชายเลนและการไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย แบ่งตามลักษณะพื้นที่รายตำบลได้ดังนี้

- ตำบลน้ำเคี้ยว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและดินเลน มีระบบคลองที่เชื่อมต่อกับอ่าวไทยอย่างชัดเจน แหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ “คลองน้ำเคี้ยว” เป็นคลองขนาดใหญ่ที่มีน้ำไหลผ่านตลอดปี ไหลมาจากเทือกเขาบรรทัดลงสู่อ่าวไทย เป็นเส้นเลือดใหญ่ที่ใช้ในการทำประมงพื้นบ้านและการคมนาคมทางน้ำ

- ตำบลแหลมฉบัง ลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่ปลายแหลมติดชายฝั่ง แหล่งน้ำส่วนใหญ่จึงเป็นลำคลองสายสั้นๆ ที่รับน้ำจากพื้นที่ตอนบนเพื่อระบายออกสู่ทะเล แหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ “คลองแหลมฉบัง” เป็นลำคลองสายหลักที่ไหลผ่านชุมชนและท่าเทียบเรือ ใช้ประโยชน์ทั้งการระบายน้ำและเป็นจุดจอดเรือประมงพื้นบ้าน

- ตำบลคลองใหญ่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีลำคลองหลายสายพาดผ่าน เพื่อใช้ในการระบายน้ำและกักเก็บน้ำไว้ในสวนผลไม้ แหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ “คลองใหญ่” เป็นลำคลองธรรมชาติที่หล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้านในตำบล และเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำจืดหลากหลายชนิด

- ตำบลบางปิด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและชายฝั่ง มีแหล่งน้ำธรรมชาติกระจายอยู่ทั่วไป ทั้งในรูปแบบคลองสายหลักและหนองน้ำขนาดใหญ่ที่ใช้ในการเกษตรกรรมและกักเก็บน้ำดิบ แหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ คลองบางปิด และอ่างเก็บน้ำเขาระกำ (ตอนล่าง) ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงพื้นที่การเกษตรและสวนผลไม้ของชาวบ้าน

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	-	น้ำเคี้ยว	-	-	-
๒	-	แหลมฉบัง	-	-	-
๓	-	คลองใหญ่	-	-	-
๔	-	บางปิด	-	-	-

ที่มา : , พ.ศ.

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับ ประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	น้ำเขียว	-	๒	-	-	-	๒	-	๘๐๐
๒	แหลมงอบ	-	-	-	-	-	-	-	-
๓	คลองใหญ่	๑	-	-	๑	-	๒	๐.๐๕๒๐	๘๐๐
๔	บางปิด	-	-	-	๑	-	๑	๐.๐๙๘๐	๕๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็กและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (<http://dsit.rid.go.th/>), พ.ศ. ๒๕๖๙

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	น้ำเขียว	๑๔	๑๔	-	-	๑๔	๑๔
๒	แหลมงอบ	๑๐	๑๐	-	-	๑๐	๑๐
๓	คลองใหญ่	๒๗	๒๗	-	-	๒๗	๒๗
๔	บางปิด	๑๔	๑๔	-	-	๑๔	๑๔

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (<https://laddzoning.ldd.go.th/webmapiis/>), พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

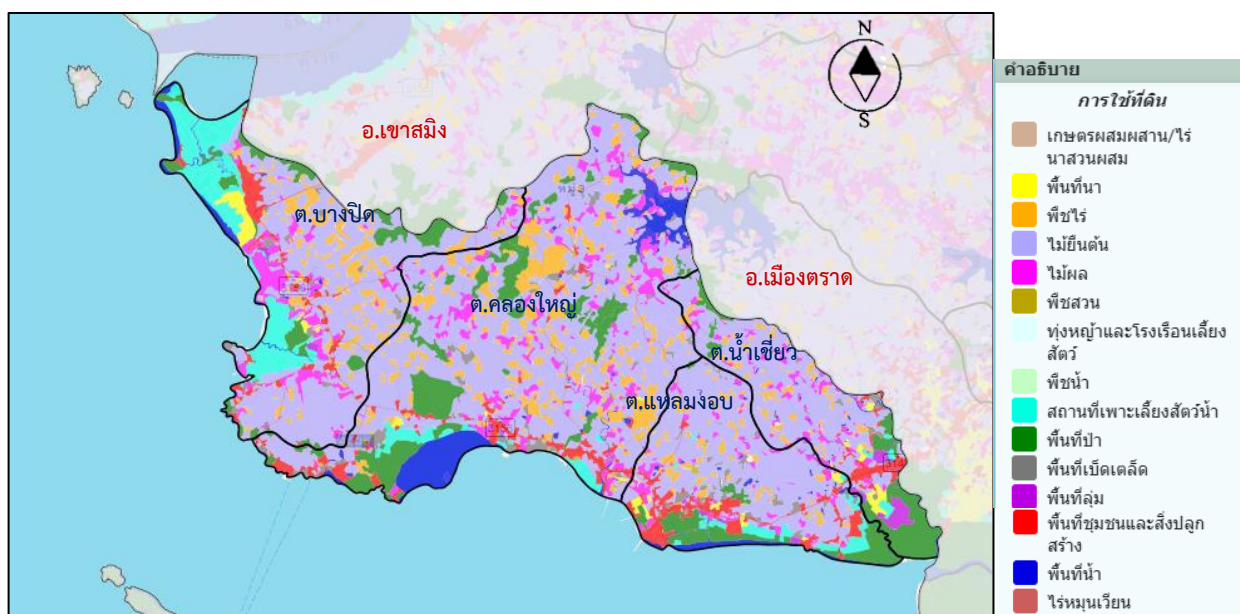
ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	น้ำเขียว	-	๔	๔
๒	แหลมงอบ	-	๓	๓
๓	คลองใหญ่	-	๑๙	๑๙
๔	บางปิด	-	๑๔	๑๔

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>), พ.ศ. ๒๕๖๙

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑๑,๑๗๔.๐๕	๑๐.๗๙
พืชไร่	๑๐,๖๐๐.๔๗	๑๐.๒๓
ไม้ยืนต้น	๕๓,๕๑๗.๑๔	๕๑.๖๗
ไม้ผล	๗,๖๖๒.๐๕	๗.๔๐
พืชสวน	๑๑๖.๖๓	๐.๑๑
พื้นที่นา	๑,๑๓๐.๗๙	๑.๐๙
พื้นที่น้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖,๐๑๐.๑๘	๕.๘๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	๖๔๙.๐๐	๐.๖๓
พื้นที่น้ำ	๔,๙๖๓.๙๗	๔.๗๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๕,๑๕๓.๙๕	๕.๙๘
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒,๖๐๐.๙๔	๒.๕๑

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอแหลมงอบ ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม การประมง และการท่องเที่ยว มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๔๗,๑๙๖ ไร่ (ร้อยละ ๔๕.๕๕ ของพื้นที่อำเภอ) โดยไม่อยู่ในพื้นที่ในเขตชลประทาน

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)									
		ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล	สับปะรด	ลำไย	ข้าว นาปี	กาแฟ	มะพร้าว	พริก ไทย	รวม
น้ำเขียว	๑๒,๕๒๔.๖๐	๕,๓๒๔	-	๑,๑๔๓	๗๕๗	-	-	-	๕	-	๗,๒๒๙
แหลมงอบ	๑๖,๘๒๕.๐๐	๕,๖๖๐	๓๘	๙๑๗	๒๘๕	-	-	-	๙๖	-	๖,๙๙๖
คลองใหญ่	๔๗,๗๕๔.๓๐	๑๔,๔๘๗	๑๘๒	๒,๑๒๒	๑,๐๒๘	-	-	๖	๗๘	๔	๑๗,๙๐๗
บางปิด	๒๖,๕๑๑.๕๐	๑๒,๐๓๙	-	๑,๓๘๗	๑,๒๒๕	-	๒๒๐	-	๑๙๓	-	๑๕,๐๖๔
พื้นที่รวม	๑๐๓,๖๑๕.๔๐	๓๗,๕๑๐	๒๒๐	๕,๕๖๗	๓,๒๙๕	-	๒๒๐	๖	๓๗๒	๔	๔๗,๑๙๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้ เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
น้ำเขียว	๑๑๘	๑๘	-	๖	๒๑	๒๓,๙๓๒	๑๑๐	๓๑	๔
แหลมงอบ	๑๖๗	๕๖	-	-	-	๔,๐๙๐	๑๐๐	๕๓	๑๐
คลองใหญ่	๒๒๐	๒๕	-	๔	-	๕,๑๗๐	-	-	-
บางปิด	๑๑๐	๔	-	๕	-	๒,๔๒๕	๓๐	๔	-
รวมทั้งหมด	๖๑๕	๑๐๓	-	๑๕	๑,๑๒๑	๓๕,๖๑๗	๒๔๐	๘๗	๑๔

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแหลมงอบ, พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์.....แห่ง คือ.....

ชื่อโรงงาน.....ที่ตั้ง.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน.....แห่ง คือ.....

ชื่อโรงงาน.....ที่ตั้ง.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ ไก่เนื้อ

ชื่อฟาร์ม প্রতিปฟาร์ม ที่ตั้ง ๓๗/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่น ๆ
น้ำเขียว	๑๓	๑๓	๐	๐	-	-	-
แหลมงอบ	๓	๑	๐	๐	๒	-	-
คลองใหญ่	๓๓	๒๙	๐	๐	๓	-	๑
บางปิด	๑๐	๗	๐	๑	๒	-	-
รวมทั้งหมด	๕๙	๕๐	-	๑	๗	-	๑

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๒.๑ สับปรดตราดสีทอง

สับปรดตราดสีทอง (Trat si thong Pineapple) หมายถึง สับปรดสายพันธุ์ควีน ที่มีผลใหญ่ รูปทรงกระบอก เปลือกบาง ผิวเปลือกสีเหลืองแกมเขียว เนื้อสีเหลืองทอง ไม่ฉ่ำน้ำ เยื่อใยน้อย รสชาติหวาน แขนกรอบรับประทานได้ ซึ่งปลูกในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อำเภอแหลมงอบ และอำเภอคลองใหญ่ ของจังหวัดตราด กรมทรัพย์สินทางปัญญา ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) “สับปรดตราดสีทอง” เมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๘ ผู้ขอขึ้นทะเบียน คือ จังหวัดตราด

ลักษณะของสินค้า

พันธุ์สับปรด : พันธุ์ควีน

ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ทรงกระบอกสม่ำเสมอ มีขนาดใหญ่ น้ำหนักตั้งแต่ ๐.๕-๒ กิโลกรัม
- เปลือกผล เปลือกบาง มีสีเขียว และเมื่อสุกผลเป็นสีเหลืองทองทั้งผล ตามผลขน โปนออกมาจากผลอย่างชัดเจน
- เนื้อ เนื้อมีสีเหลืองเข้ม ละเอียด ไม่ฉ่ำน้ำ เยื่อใยน้อย มีช่องว่างในเนื้อ แขนกกลางสม่ำเสมอ แขนกรอบสามารถรับประทานได้
- รสชาติ รสชาติหวาน มีกลิ่นหอม

ลักษณะทางเคมี

ความหวานอยู่ในช่วง ๑๕-๒๐ องศาบริกซ์

กระบวนการผลิต

ต้นพันธุ์ : ต้องเป็นหน่อพันธุ์ของสับปรดตราดสีทองที่มีคุณภาพปราศจากโรคและแมลง และปลูกในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อำเภอแหลมงอบ และอำเภอคลองใหญ่ ของจังหวัดตราด เท่านั้น

การเตรียมดินและการปลูก :

(๑) สภาพดินที่เหมาะสมในการปลูก ได้แก่ ดินร่วนปนทราย ดินร่วนปนดินลูกรัง หรือดินร่วนปนกรวด

(๒) สภาพพื้นที่ปลูกที่เหมาะสม สามารถปลูกแบบแปลงปลูก และปลูกแซมในสวนยางพารา

(๓) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูก ระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม เนื่องจากไม่มีฝนตกสามารถเตรียมพื้นที่ได้ง่าย

(๔) ไถดินครั้งที่ ๑ โดยการไถด้วยผาน ๓ แล้วตามด้วยครั้งที่ ๒ และ ๓ โดยการไถด้วยผาน ๗ เพื่อพรวนดินให้ละเอียดยิ่งขึ้น

(๕) การปลูกในกรณีปลูกแบบแปลงปลูกจะทำโดยวิธีกร่อง สูงประมาณ ๖ นิ้ว หรือในกรณีปลูกแซมในสวนยางพาราจะทำโดยวิธีปรับพื้นที่ให้มีความลาดเอียง ร้อยละ ๑-๓ หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ ซึ่งจะปลูกเป็นแถวคู่ ระยะปลูก ๐.๕๐ x ๐.๖๐ x ๑.๕๐ เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

การให้น้ำ : การให้น้ำของเกษตรกร จะใช้น้ำฝนเป็นหลัก แต่หากต้องมีการให้น้ำเกษตรกรจะนิยมให้ในฤดูแล้ง เพื่อรักษาความสมบูรณ์ของต้น โดยสามารถให้น้ำได้ทุกระยะการเจริญเติบโต

การดูแลรักษา : ควบคุมวัชพืชควรเริ่มตั้งแต่การเตรียมดิน โดยการคราดเก็บเศษซากวัชพืชออกจากแปลง และเมื่อหลังจากปลูกสับปรดไปแล้ว ๑-๒ เดือน หากมีวัชพืชงอก ใช้จอบดายวัชพืชระหว่างแถวปลูก และในระหว่างต้นแถวปลูกใช้มือถอน

ระยะเวลาเหมาะสมในการเก็บเกี่ยวผลผลิต :

(๑) ระยะเวลาเหมาะสมในการเก็บเกี่ยวผลผลิตสำหรับจำหน่ายในประเทศ จะเก็บเกี่ยวสัปดาห์ที่แก่เต็มที่ และมีการสุกของผลร้อยละ ๒๐ หรือผิวเปลือกเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลือง ประมาณ ๒-๓ ตา

(๒) ระยะเวลาเหมาะสมในการเก็บเกี่ยวผลผลิตสำหรับจำหน่ายยังต่างประเทศ จะเก็บเกี่ยวสัปดาห์ที่แก่เต็มที่ และมีการสุกของผลร้อยละ ๑๐ หรือผิวเปลือกเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเหลือง ประมาณ ๑ ตา

การเก็บเกี่ยว : เก็บเกี่ยวเฉพาะผลที่แก่จัดหรือสุกตามที่ตลาดต้องการ ตัดที่ขั้วผลโดยใช้มีดที่มีความคม ตัดให้เหลือก้านติดผลยาวประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

การคัดเกรด : การคัดเกรดสัปดาห์ตราดสีทองจะคัดตามน้ำหนักผล ดังนี้

(๑) ขนาดใหญ่ น้ำหนัก ๑.๔-๒.๐ ก.ก. ความยาวผล ๑๔-๑๘ ซม.

(๒) เบอร์กลาง น้ำหนัก ๐.๘-๑.๓ ก.ก. ความยาวผล ๑๐-๑๓ ซม.

(๓) เบอร์เล็ก น้ำหนัก ๐.๔-๐.๗ ก.ก. ความยาวผล ๐.๖-๐.๙ ซม.

การบรรจุหีบห่อ :

(๑) รายละเอียดบนฉลากหรือหีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “สัปดาห์ตราดสีทอง” และ/หรือ “sup pa rot trat si thong” และ/หรือ “Trat si thong Pineapple”

(๒) ติดฉลากค้ำที่คอจุกผล

(๓) การใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ต้องมีหมายเลขทะเบียนของสมาชิกประกอบด้วยทุกครั้ง

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดตราด ตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย มีทิวเขาบรรทัดยาว ๑๕๖ กิโลเมตร เป็นพรมแดนด้านตะวันออกติดกับประเทศกัมพูชา ด้านตะวันตกติดชายฝั่งทะเลยาว ๑๕๖.๕ กิโลเมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้น ประกอบกับเทือกเขาที่ไม่สูงมากนัก ทอดตัวจากทางเหนือลงมาทางใต้ตามแนวชายแดน โดยแนวเทือกเขา ตอนเหนือเป็นที่ราบเชิงเขาอุดมไปด้วยป่าเบญจพรรณ และป่าดิบตอนกลางและทางด้านตะวันออก เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ แล้วลาดลงเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ส่วนทางด้านใต้ เป็นบริเวณของหมู่เกาะต่าง ๆ ลักษณะดินของจังหวัดตราดเป็นดินต้นที่ระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์ระดับต่ำถึงปานกลาง มีความเป็นกรดเป็นด่างของดินในช่วง ๔.๕ - ๖.๐

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดตราดได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมประจำที่พัดผ่านแล้ว ยังได้รับอิทธิพลจากลมทะเล ทำให้มีลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ไม่ร้อนจัดหรือหนาวจัดจนเกินไป อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘.๕ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๘.๕ องศาเซลเซียส มีฤดูฝนยาวนานและฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี ปริมาณน้ำฝนมากกว่า ๔,๐๐๐ มิลลิเมตรต่อปี มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ ๗๙ ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่มีพื้นที่ลาดเอียง ระบายน้ำได้ดี และมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ ประกอบกับลักษณะภูมิอากาศเหมาะกับการปลูกสัปดาห์ตราดสีทอง จึงทำให้สัปดาห์ตราดสีทองของจังหวัดตราด มีขนาดผลที่ใหญ่และมีคุณภาพดี

ประวัติความเป็นมา

สัปดาห์ตราดสีทองมีประวัติการนำเข้ามาปลูกในจังหวัดตราดไม่แน่ชัด แต่เกษตรกรนำมาปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพาราเมื่อประมาณ ๓๐ ปีมาแล้ว ด้วยเป็นจังหวัดชายทะเล และเป็นเมืองฝนแปดแดดสี่ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ซึ่งแตกต่างจากสัปดาห์ตราดจากแหล่งอื่น ๆ จึงเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก สำหรับชื่อ “สัปดาห์ตราดสีทอง” ตั้งขึ้นมาในปี ๒๕๓๒ โดยการเสนอของนายสมพร หิรัญโรจน์ เจ้าหน้าที่การเกษตร และได้รับการพิจารณาให้ใช้ชื่อ “สัปดาห์ตราดสีทอง” ซึ่งเป็นชื่อที่บ่งบอกถึงแหล่งปลูก และด้วยคุณลักษณะของผิวเปลือกและสีเนื้อของสัปดาห์ตราดที่มีสีเหลืองเข้มเหมือนสีทองมาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งได้มี

การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของสับปะรดตราดสีทอง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้มีการจัดประกวดสับปะรดตราดสีทองควบคู่ไปกับการจัดงานวันระกำหวาน ผลไม้และของดีเมืองตราด ซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดตราดเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้สับปะรดตราดสีทองเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

การทำไร่สับปะรดอาจมองดูว่ามีการลงทุนที่สูงมากกว่าพืชชนิดอื่น นั้นเพราะมีการบริหารจัดการผลิตที่ไม่เหมาะสม แต่ชาวไร่ที่เป็นมืออาชีพกลับเห็นว่าสับปะรดเป็นพืชที่ดูแลไม่ยาก เมื่อเทียบกับไม้ผลจำพวกเงาะทุเรียน มังคุด ลองกอง หรือลำไย เพราะสับปะรดทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศที่ฝนไม่มากเกินไป ความต้องการน้ำปานกลาง ไม่มากเท่าไม้ผล โรคแมลงศัตรูก็ไม่ค่อยมี ที่สำคัญสับปะรดเป็นพืชที่สามารถกำหนดแผนการผลิตได้ค่อนข้างแน่นอน จัดเป็น program crop ได้จริง สามารถกำหนดวันปลูก เก็บเกี่ยวได้ กระจายการผลิตได้ตลอดปี มีความแน่นอน แผนการผลิตและเก็บเกี่ยวจะผิดพลาดไม่มาก

สับปะรดตราดสีทองยังมีอายุการเก็บเกี่ยวนับแต่วันที่บังคับการออกดอกเพียง ๑๓๕ วัน ซึ่งเร็วกว่าพันธุ์ปัตตาเวีย ๑๕-๒๐ วัน บังคับการออกดอกง่าย คือจะออกดอก ๙๕-๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ โดยใช้สารบังคับดอกเพียง ๑ ครั้ง เท่านั้น ให้จำนวนหน่อที่มากกว่า ซึ่งจะเป็นรายได้ของเกษตรกรอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ทรงผลของสับปะรดตราดสีทองยังมีความสม่ำเสมอทั้งขนาด ความยาวผล น้ำหนัก รูปทรงที่ดีมาก หากมีการดูแลและบำรุงตามข้อแนะนำที่ดี จะให้ความยาวของผล ระหว่าง ๑๗- ๒๐ เซนติเมตร ที่เรียกว่า ผลขนาดใหญ่หรือผลจัมโบ้ ขายได้ราคาหน้าฟาร์ม ๘-๑๔ บาทต่อผล ซึ่งปกติผลผลิตสับปะรดตราดสีทองช่วงเก็บเกี่ยว จะให้ขนาดของผลขนาดใหญ่ ร้อยละ ๔๐-๕๐ ผลเบอร์กลาง ร้อยละ ๓๐-๔๐ ผลเบอร์เล็กและจิ๋ว ร้อยละ ๑๐ ราคาขายที่ต่างกันแต่ละขนาด ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการขายแบบคละหรือขายเหมาเป็นไร่ เฉลี่ย ๘-๑๐ บาท ต่อผล เกษตรกรมีกำไรสุทธิจากการลงทุน ร้อยละ ๕๐-๒๐๐ ขึ้นกับช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิต เช่น เดือนกรกฎาคม-กันยายน ราคาสับปะรดจะสูงมาก ส่วนเดือนเมษายน-มิถุนายน ราคาจะตกลงมาบ้าง เพราะเป็นฤดูกาลของผลไม้พวก ทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง ที่ออกสู่ตลาดมาก ขณะที่เกษตรกรที่ปลูกสับปะรดตราดสีทองแซมสวนยางพารา ใช้หน่อปลูกระหว่าง ๔,๐๐๐-๖,๐๐๐ ต้น/ไร่ แต่หากปลูกเป็นพืชเดี่ยวจะปลูกได้ ๗,๐๐๐- ๘,๐๐๐ ต้น/ไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้และกำไรจากการลงทุนปลูกสับปะรดตราดสีทองค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับพืชอื่น อย่างไรก็ตาม ราคาที่เกษตรกรขายได้จะสะท้อนผลกำไรหรือไม่ขึ้นต้องขึ้นอยู่กับกฏปฏิบัติของเกษตรกรด้วยว่ามีการปฏิบัติอย่างไร ด้านการใช้ปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมี สารกำจัดวัชพืช สารบังคับการออกดอก ฮอร์โมน อาหารเสริม รวมทั้งแผนการปลูก การบังคับการออกดอกของสับปะรดด้วย สำหรับเกษตรกรที่มีประสบการณ์และเป็นมืออาชีพจะทำ

ต้นทุนการผลิตสับปะรดตราดสีทอง ๓.๕๐-๔.๐๐ บาท/ต้น แต่มีเกษตรกรหลายรายใช้ปุ๋ยหมักน้ำ และปุ๋ยขี้ไก่แทนปุ๋ยเคมี ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า คือ ๒.๘๐-๓.๐๐ บาท/ต้น เกษตรกรจึงมีกำไรสุทธิต่อการลงทุนประมาณ ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท/ไร่ สับปะรดตราดสีทองจึงเป็นพืชทองของคนตราดอย่างแท้จริง

๒.๒ ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด

ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด หรือ Monthong Khao Bantad Durian หรือ Durian Monthong Khao Bantad หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เปลือกมีสีเขียวปนน้ำตาล ปลายหนามแข็งและแหลมคม เนื้อทุเรียนสีเหลืองอ่อน หนา รสชาติหวาน มัน ปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ ๕ อำเภอของจังหวัดตราด ได้แก่ อำเภอเมืองตราด อำเภอคลองใหญ่ อำเภอบ่อไร่ อำเภอแหลมงอบ และอำเภอเขาสมิง

ลักษณะของสินค้า

พันธุ์ทุเรียน : พันธุ์หมอนทอง

ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ทรงผลยาว

- ผิวเปลือก สีเขียวปนน้ำตาล เปลือกบาง ปลายหนามจะค่อนข้างแข็ง และแหลมคม
- เนื้อ หนา สีเหลืองอ่อน
- รสชาติ หวาน มัน มีกลิ่นหอม
- เมล็ด ส่วนใหญ่เมล็ดลีบ มีสีน้ำตาลไปจนถึงสีน้ำตาลเข้ม

กระบวนการผลิต

การปลูก :

(๑) กิ่งพันธุ์ต้องเป็นพันธุ์หมอนทอง ที่ได้จากการขยายพันธุ์โดยวิธีทาบกิ่ง หรือเสียบยอด เพื่อให้ได้กิ่งพันธุ์ตรงตามสายพันธุ์ โดยเกษตรกรสามารถขยายพันธุ์เองหรือซื้อกิ่งพันธุ์จากแหล่งจำหน่ายที่ได้มาตรฐานและน่าเชื่อถือ กิ่งพันธุ์ทุเรียนต้องมีระบบรากที่ดี ไม่คดงอ และแข็งแรง

(๒) ฤดูกาลที่เหมาะสมต่อการปลูกอยู่ในช่วงฤดูฝน คือ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน

(๓) พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกทุเรียน สามารถปลูกได้ตามแนวเชิงเขา ที่ลาดชัน และที่ราบ

(๔) เตรียมพื้นที่สำหรับการปลูก กรณีพื้นที่ราบต้องมีการปรับพื้นที่ให้เป็นโคกสูงกว่าระดับพื้นดินปกติในลักษณะฝาดิคว่า หรือเป็นลอนกระเบื้อง เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และลดการเกิดโรคในทุเรียน

(๕) ทำการขุดหลุมและรองกันหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์โดยเว้นระยะห่างระหว่างแถวปลูกในช่วง ๘ X ๘ เมตร หรือ ๑๐ X ๑๐ เมตร หรืออาจปรับเปลี่ยนระยะปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่หรือองค์ประกอบอื่น

(๖) นำกิ่งพันธุ์ลงหลุมปลูก กลบดินลงในหลุม จากนั้นพรางแสงให้กับต้นทุเรียนที่ปลูกใหม่ด้วยตาข่ายพรางแสง หรือทางมะพร้าว หรือปลูกไม้ที่ให้ร่มเงา

การดูแลรักษา :

(๑) ทุเรียนเป็นพืชที่ต้องการน้ำมากและสม่ำเสมอ ควรมีแหล่งน้ำที่เพียงพอต่อความต้องการของต้นทุเรียนในแต่ละระยะของการเจริญเติบโต

(๒) ใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้นหรือตามระยะการเจริญเติบโตของทุเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการออกดอก พัฒนาการของดอก พัฒนาการของผล และส่งเสริมคุณภาพของเนื้อร่วมด้วย

(๓) ควรป้องกันโรคในทุเรียน ด้วยสารกำจัดโรคในทุเรียน กรณีเกิดโรครุนแรงควรตัดและเผา ทั้งนี้ ต้องหยุดการใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวอย่างน้อย ๓๐ วัน หรือตามความเหมาะสม

(๔) ควรป้องกันแมลงศัตรูพืชในทุเรียน ด้วยสารกำจัดแมลงศัตรูพืชในทุเรียน ทั้งนี้ ต้องหยุดใช้สารเคมีก่อนเก็บเกี่ยว ๑๕ วัน หรือตามความเหมาะสม

(๕) ควรกำจัดวัชพืชทุก ๒ -๓ เดือน เพื่อไม่ให้วัชพืชสูงหรือยาวเกินไป

(๖) ควรมีการผสมเกสร เพื่อช่วยให้การติดผลดีขึ้น และควรทำในเวลาเย็นเป็นต้นไป

(๗) ควรโยงเชือกเพื่อแยกต้นทุเรียน โดยการโยงเชือกสีต่างๆ ไว้ในแต่ละกิ่ง เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าทุเรียนในแต่ละลูกมีรุ่นไหนบ้างเพื่อให้การเก็บเกี่ยวไม่ผิดรุ่น หรือวิธีการอื่นตามความเหมาะสม

การเก็บเกี่ยว :

(๑) ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด จะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่ช่วงต้นเดือนมีนาคมถึงปลายเดือนมิถุนายน

(๒) อายุการเก็บเกี่ยว ควรเลือกเก็บทุเรียนที่มีความแก่จัด โดยใช้วิธีนับอายุ คือ ๑๒๐ วัน นับจากวันที่ดอกบาน

(๓) สังเกตลักษณะผลทุเรียนสุกแก่ที่พร้อมเก็บเกี่ยว ดังนี้

(๓.๑) ชั่วผลเมื่อใช้มือลูบจะรู้สึกสากเป็นเม็ดทราย

(๓.๒) ปากปลิงจะบวม เห็นรอยระหว่างปลิงและชั่วผลได้ชัดเจน

(๓.๓) ปลายหนามจะแห้งแข็ง สีน้ำตาลเข้ม แต่เปราะ หักง่าย
 (๓.๔) สีเปลือกผิวจะเปลี่ยนจากเขียว เป็นสีเขียวปนน้ำตาล
 (๓.๕) ร่อง จะเห็นเป็นรอยแยกได้อย่างชัดเจน เมื่อเคาะเสียงจะมีความโปร่ง เนื่องจากมีช่องว่างระหว่างเปลือกและเนื้อ

(๓.๖) กลิ่นจะไม่ออกเหม็นเขียว

(๓.๗) น้ำหนักจะไม่ถ่วงมือ

(๓.๘) เมื่อตัดทุเรียนจะมีน้ำใส ๆ ที่ซั้วปลิงน้ำต้องไม่ขึ้นเหนียว และมีรสออกหวาน

(๔) วิธีการเก็บเกี่ยว สามารถเก็บด้วยวิธีการปีนต้นไปตัดโดยตรง หรือใช้ไม้สอย โดยมีคนรับผลทุเรียนอยู่ข้างล่าง เมื่อทำการตัดผลทุเรียนลงมาจากต้นแล้ว ต้องใช้วัสดุที่สะอาดรอง เพื่อไม่ให้ผลทุเรียนสัมผัสพื้นดินโดยตรง

(๕) การคัดเกรด ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด มีการแบ่งเป็น ๓ เกรด ดังนี้

(๕.๑) เกรดพรีเมียม มีพูเต็มอย่างน้อย ๔ พูเต็ม อาจมีร่องรอยการเข้าทำลายของแมลงได้ เฉพาะบริเวณผิวเปลือกนอกสุด ผลมีความสมบูรณ์ รูปทรงสวย ไม่บิดเบี้ยว น้ำหนักตั้งแต่ ๓ กิโลกรัมขึ้นไป

(๕.๒) เกรดดี มีพูเต็มอย่างน้อย ๓ พู ๑ เม็ด มีร่องรอยการเข้าทำลายของโรคและแมลงได้ เฉพาะบริเวณผิวเปลือกนอกสุด รูปทรงอาจบิดเบี้ยวได้เล็กน้อย น้ำหนักตั้งแต่ ๒.๒ กิโลกรัมขึ้นไป

(๕.๓) เกรดตกเกรด มีพูเต็มอย่างน้อย ๓ มีร่องรอยการเข้าทำลายของโรคและแมลงได้แต่ต้องไม่กระทบเนื้อภายใน รูปทรงบิดเบี้ยวได้ น้ำหนักตั้งแต่ ๒.๒ กิโลกรัมลงมา

(๖) การขนย้ายผลผลิตควรใส่ในเข่ง หรือวัสดุรองรับที่เหมาะสม และก่อนการส่งมอบผลผลิตต้องทำความสะอาดเศษใบไม้ ใบหญ้า ที่ติดอยู่ตามผลด้วย

การบรรจุหีบห่อ :

(๑) รายละเอียดบนฉลาก หรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด หรือ Monthong Khao Bantad Durian หรือ Durian Monthong Khao Bantad ”

(๒) ให้ระบุชื่อและสถานที่ผลิตหรือจัดจำหน่าย วันที่ผลิต วันหมดอายุ วิธีการบริโภค หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และเป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ ๑๑ องศา ถึง ๑๒ องศา ๔๕ ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ ๑๐๒ องศา ๑๕ ลิปดา ถึง ๑๐๒ องศา ๕๕ ลิปดาตะวันออก มีทิวเขาบรรทัดยาว ๑๕๖ กิโลเมตรเป็นพรมแดนด้านตะวันออก ด้านทิศตะวันตกมีชายฝั่งทะเลยาว ๑๕๖.๕ กิโลเมตร มีอาณาบริเวณที่เป็นเกาะ จำนวน ๕๒ เกาะ ลักษณะภูมิประเทศจึงโอบล้อมด้วยทิวเขาและทะเล สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ราบบริเวณภูเขา ที่สูงบริเวณภูเขา และที่ราบต่ำชายฝั่งทะเลอ่าวไทยทางทิศตะวันตก สำหรับพื้นที่ทำการเกษตรโดยส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบบริเวณเชิงเขาทางทิศตะวันออก คือ ทิวเขาบรรทัด มีความอุดมสมบูรณ์มาก ทรัพยากรดินประกอบด้วยดินชุดต่าง ๆ จำนวน ๗๐ ชุด ลักษณะดินเป็นดินร่วน ดินพื้นระบายน้ำได้ดี ค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดินในช่วง ๔.๕- ๖.๐ จึงเหมาะสมต่อการปลูกพืชสวน

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดตราดอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดเวียน ประจำฤดูกาล ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูกาลแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งพัดพาเอามวล

อากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้ามาปกคลุมประเทศไทย แต่เนื่องจากจังหวัดตราดตั้งอยู่บริเวณละติจูดที่ต่ำ และมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลจึงได้รับอิทธิพลจากลมทะเลทำให้อากาศไม่หนาวเย็นมากนัก ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม เมื่อเปลี่ยนเข้าสู่ฤดูร้อนอากาศจะร้อนขึ้นแต่จะได้รับกระแสลมจากทะเลทำให้อากาศไม่ร้อนอบอ้าวมากนัก ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นระยะที่มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย จึงนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศชุ่มชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๗.๓ องศาเซลเซียส ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม ประกอบกับได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งนำความชื้นและฝนมาปะทะกับแนวเขาบรรทัด ทำให้ปริมาณฝนตกมาก อีกทั้งจังหวัดตราดยังได้รับอิทธิพลจากแรงลมทะเลเข้าปะทะกับพื้นที่ชายฝั่งทะเลไปจนถึงพื้นที่เทือกเขาบรรทัด จึงส่งผลให้สภาพความชื้นในอากาศลดลงเร็วกว่าปกติทำให้ทุเรียนเกิดการเครียดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ จึงเกิดการกระตุ้นให้ต้นทุเรียนออกดอกได้เร็วขึ้น และยังส่งผลต่อช่วงอายุในการเก็บเกี่ยวทำให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ก่อนพื้นที่อื่น และทำให้ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด มีผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงต้นฤดู และสามารถบริโภคทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัดได้ก่อนพื้นที่อื่น ๆ ในภาคตะวันออก

ประวัติความเป็นมา

ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง เป็นพันธุ์ทุเรียนที่เกษตรกรในจังหวัดตราดนิยมปลูกมากที่สุด ประวัติการนำทุเรียนพันธุ์หมอนทองเข้ามาปลูกในจังหวัดตราดไม่แน่ชัด แต่คาดว่ามีการปลูกเป็นการค้ามากกว่า ๕๐ ปี แต่เดิมมีการปลูกพืชหลากหลาย เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วลิสง เป็นต้น รวมไปถึงพืชไร่ต่าง ๆ ต่อมา มีการส่งเสริมการปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล เช่น ยางพารา เงาะ มังคุด และทุเรียน เป็นต้น ทำให้สร้างรายได้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะทุเรียนหมอนทอง ซึ่งเป็นทุเรียนที่ขายได้ราคาสูงกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ เนื่องจากน้ำหนักดีให้ผลผลิตต่อไร่สูง จึงขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นเรื่อยมา ด้วยสภาพภูมิประเทศของจังหวัดตราดมีทั้งพื้นที่ติดทะเลและภูเขา ทำให้ได้รับอิทธิพลจากไอทะเล และแร่ธาตุจากแนวภูเขาบรรทัด ซึ่งเป็นภูเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบกับคุณภาพและชื่อเสียงของทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดตราด ทำให้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา นายเรือง ศรีนาราง เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนตำบลท่ากุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดตราด เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาอาชีพทำสวน ประจำปี ๒๕๖๒ เป็นเกษตรกรรายแรกที่ใช้ชื่อ “ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด” ในการจำหน่ายผลผลิตทุเรียนให้แก่ผู้บริโภคภายในประเทศ เกษตรกรจึงได้เริ่มใช้คำว่า “ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด” เป็นชื่อทางการค้าให้กับผลผลิตทุเรียนหมอนทองที่มีพื้นที่ปลูกอยู่บริเวณแนวเทือกเขาบรรทัด เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของทุเรียนหมอนทองที่ปลูกในพื้นที่ดังกล่าว และเผยแพร่ชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและผู้บริโภค ต่อมาการใช้ชื่อ “ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด” ขยายไปยังกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนท่ากุ่ม - เนินทราย และกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนใน ๕ อำเภอของจังหวัดตราด ด้วยความมีชื่อเสียงของทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัดนั้น ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ ได้มีการจัดงานสมาร์ทฟาร์มเมอร์แฟร์ โดยเปิดสวนให้นักท่องเที่ยวได้เที่ยวชมสวน และรับประทานบุฟเฟ่ต์ผลไม้ โดยเฉพาะทุเรียนหมอนทอง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดตราดได้นำนักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาเข้าร่วมงาน ยิ่งทำให้ชื่อของทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัดเป็นที่รู้จักจากนักท่องเที่ยวและผู้บริโภคเป็นวงกว้าง นอกจากนี้สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด ยังได้สนับสนุนกล่องบรรจุภัณฑ์ “ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด” เพื่อจำหน่ายผ่านระบบออนไลน์ภายในประเทศอีกด้วย

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) คริวเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร*	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	น้ำเขียว	๑,๓๖๓	๒๑๕	๑,๔๗๘	๑,๕๙๘	๓,๐๗๖
๒	แหลมงอบ	๒,๔๓๕	๕๗๔	๒,๖๖๘	๒,๗๑๐	๕,๓๗๘
๓	คลองใหญ่	๒,๖๕๗	๖๑๑	๓,๑๗๐	๒,๙๐๑	๖,๐๗๑
๔	บางปิด	๑,๙๐๙	๕๗๓	๒,๑๗๖	๒,๒๔๘	๔,๔๒๔
รวม		๘,๓๖๔	๑,๙๗๔	๙,๔๙๒	๙,๔๕๗	๑๘,๙๔๙

ที่มา : สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร (รายเดือน) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>), พ.ศ. ๒๕๖๙ (ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘)

* ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๙ (ตัดยอด ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙)

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๓๘	๓๘.๖๒
๕๖ - ๖๕ ปี	๕๙๘	๓๑.๒๙
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๙๗	๒๐.๗๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๔๓	๗.๔๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๒	๑.๖๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๓.๐๐	๐.๑๖
รวม	๑,๙๑๑	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอด ณ วันที่ ๓๐ เม.ย.๖๘)

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๖๙๑	๘๘.๔๙
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๒๐	๑๑.๕๑
รวม	๑,๙๑๑	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอด ณ วันที่ ๓๐ เม.ย.๖๘)

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๗๐๕	๒๕,๔๒๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๕	๑๕๑
เช่า	๕๕	๖๗๐
รวม	๑,๗๕๕	๒๖,๒๔๓

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอด ณ วันที่ ๓๐ เม.ย.๖๘)

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ

ประเภทเอกสารสิทธิ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ อื่นๆ	
๑,๐๔๘	๗๐๒	-	๑๐๘	๑,๗๐๕

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตัดยอด ณ วันที่ ๓๐ เม.ย.๖๘)

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากภาคการเกษตร ๑๗๕,๐๐๐ บาท/ปี และรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคการเกษตร ๔๗,๐๐๐ บาท/ปี โครงสร้างรายได้ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๓.๓๓) ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่า ๖๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับรายได้นอกภาคการเกษตรที่มีเพียงเฉลี่ย ๓,๙๑๖ บาทต่อเดือน ส่งผลให้มีความเสี่ยงสูงด้านสภาพคล่อง และขาดเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการออมหรือต่อยอดอาชีพ

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ครัวเรือนเกษตรกรมีหนี้สินในภาคการเกษตรร้อยละ ๑๓.๓๓ โดยกลุ่มที่มีหนี้สินส่วนใหญ่ ร้อยละ ๓๓.๓๓ มีภาระหนี้ต่ำกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท อย่างไรก็ตาม พบว่ามีเกษตรกรที่มีหนี้สินในระดับสูง (ตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป) รวมกันถึงร้อยละ ๓๓.๓๔ สะท้อนถึงภาระต้นทุนคงที่หรือการลงทุนขนาดใหญ่ที่ต้องแบกรับท่ามกลางภาวะรายได้ที่ยังไม่คงที่

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในอำเภอแหลมฉบังนับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบศาสนกิจและสืบสานวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีผู้นับถือศาสนาอิสลามอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สะท้อนถึงสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็งและเกื้อกูลกัน

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- งานวันวิโรกรรมทหารเรือไทยในยุทธนาวีเกาะช้าง จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ณ อนุสรณ์สถานยุทธนาวีเกาะช้าง เพื่อรำลึกถึงความกล้าหาญของทหารเรือไทยในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งถือเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นงานประเพณีที่แสดงถึงความรักชาติของชาวอำเภอแหลมฉบัง

- วิธีชีวิต ๒ ศาสนา (พุทธ-อิสลาม) ๓ วัฒนธรรม (ไทยพุทธ-ไทยมุสลิม-ไทยเชื้อสายจีน) ที่
 เกื้อหนุนต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชุมชน

- วิธีประมงพื้นบ้านและภูมิปัญญาชุมชน สะท้อนผ่านอัตลักษณ์การอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรม
 ของชุมชน โดยมี "งอบน้ำเขียว" เป็นเครื่องจักสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตอบโจทย์การทำเกษตรและประมง ควบคู่ไป
 กับการสืบต่อวัฒนธรรมการกินผ่านการผลิตสินค้าอัตลักษณ์ เช่น ขนมสากกะเบือรูน ก้างปลาโคก ตังเมกรอบ ซึ่ง
 เป็นฐานรากสำคัญในการต่อยอดสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ที่สร้างรายได้ให้แก่พื้นที่

- ประเพณีลอยกระทงสาย ในบางพื้นที่ของแหลมงอบและหมู่บ้านใกล้เคียง มีการลอยกระทง
 ที่เน้นความเรียบง่ายโดยใช้ข่หรือวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ลอยออกสู่ทะเลตามความเชื่อเรื่องการขอขมาแม่น้ำและ
 ขับไล่สิ่งชั่วร้ายให้ออกไปกับกระแสน้ำในอ่าวไทย

- ประเพณีวันสงกรานต์ มีการจัดงานตามขนบธรรมเนียมท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ใน
 ชุมชนและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม อาชีพอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุว เกษตรกร		วิสาหกิจ ชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
น้ำเขียว	-	-	-	-	-	-	๔	๑๔๖	-	๔๗	๑	๔๗
แหลมงอบ	-	-	๓	๑๓๘	๑	๑๕	๖	๘๑	๑	๔๒	-	-
คลองใหญ่	๑	๑๐	๒	๔๖	-	-	๑๐	๒๓๙	-	-	๑	๔๐
บางปิด	๑	๒๐	-	-	๑	๑๐	๒	๑๗	๑	๔๕	๑	๔๐
รวม	๒	๓๐	๕	๑๘๔	๒	๒๕	๒๒	๔๘๓	๒	๘๗	๓	๑๒๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒,๑๓๖
เครื่องดื่มน้ำ	๒๖๐
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑,๒๔๑
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑,๕๒๖
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๗๑๒
รวม	๕,๘๗๕

ที่มา: รายงานการวิเคราะห์ข้อมูล OTOP สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแหลมงอบ (<https://otop.cdd.go.th/report>),
 พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
๑. วิสาหกิจชุมชนโฮมสเตย์บ้านน้ำเขียว	๑	น้ำเขียว	๑๔
๒. วิสาหกิจชุมชนอาหารโบราณบ้านน้ำเขียว	๑	น้ำเขียว	๙
๓. วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว	๑	น้ำเขียว	๑๑๖
๔. วิสาหกิจชุมชน ก.ไก่ตั้งเมกรอบ	๓	น้ำเขียว	๗
๕. วิสาหกิจชุมชนสุตทางบูรพา การผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์เทศบาลตำบลแหลมฉบัง	๑	แหลมฉบัง	๑๔
๖. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฟื้นฟูอาชีพบ้านยายม่อม	๑	แหลมฉบัง	๑๑
๗. วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	๓	แหลมฉบัง	๑๐
๘. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหัวหิน ต.แหลมฉบัง	๔	แหลมฉบัง	๒๙
๙. วิสาหกิจชุมชนปลูกพืชสมุนไพรและเลี้ยงชันโรงเพื่อการแพทย์	๔	แหลมฉบัง	๘
๑๐. วิสาหกิจชุมชนหาดทรายดำบ้านกลาง	๖	แหลมฉบัง	๙
๑๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าคลองสองน้ำ	๑	คลองใหญ่	๒๒
๑๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์โครงการ ๙๑๐๑ ตามรอยเท้าพ่อฯ ตำบลคลองใหญ่	๓	คลองใหญ่	๑๐๒
๑๓. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานคลุ้มบ้านเนินดินแดง	๓	คลองใหญ่	๑๐
๑๔. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตน้ำดื่มบ้านธรรมชาติ	๕	คลองใหญ่	๙
๑๕. วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านธรรมชาติล่าง	๖	คลองใหญ่	๒๖
๑๖. วิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มบ้านธรรมชาติล่าง	๖	คลองใหญ่	๑๑
๑๗. วิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านธรรมชาติล่าง	๖	คลองใหญ่	๑๓
๑๘. วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านธรรมชาติล่างตำบลคลองใหญ่	๖	คลองใหญ่	๒๖
๑๙. วิสาหกิจชุมชนโครงการต้นแบบอนุรักษ์ฟื้นฟูหญ้าทะเลและสัตว์น้ำวัยอ่อน ต.คลองใหญ่ อ.แหลมฉบัง	๖	คลองใหญ่	๑๓
๒๐. วิสาหกิจชุมชนสามป่าตราด	๖	คลองใหญ่	๑๖
๒๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบางปิด	๓	บางปิด	๑๐
๒๒. วิสาหกิจชุมชนกัญ ฦ ตราด	๘	บางปิด	๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมฉบัง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร			
๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองปอรั่มเย็น	๒	แหลมงอบ	๘๐
๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแหลมมะขาม	๓	แหลมงอบ	๒๙
๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านหัวหิน	๔	แหลมงอบ	๒๙
๔. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลคลองใหญ่	๑	คลองใหญ่	๑๕
๕. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านธรรมชาติล่าง	๖	คลองใหญ่	๓๑
กลุ่มยุวเกษตรกร			
๑. กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนแหลมงอบวิทยาคม	๑	แหลมงอบ	๑๕
๒. กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนวัดบางกระดาน (สวนราษฎร์บำรุง)	๔	บางปิด	๑๐
กลุ่มปรับปรุงคุณภาพ			
๑. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสัมมาชีพแปรรูปผลผลิต การเกษตรตำบลคลองใหญ่	๑	คลองใหญ่	๑๐
๒. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรผลิตข้าวตำบลบางปิด	๔	บางปิด	๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
๑. กลุ่มเกษตรกรทำสวนน้ำเขียว	๔	น้ำเขียว	๔๗
๒. สหกรณ์การเกษตรแหลมงอบ	๖	แหลมงอบ	
๓. สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงแหลมงอบ จำกัด	๖	แหลมงอบ	๔๒
๔. กลุ่มเกษตรกรทำสวนคลองใหญ่	๑	คลองใหญ่	๔๐
๕. กลุ่มเกษตรกรทำสวนบางปิด	๒	บางปิด	๔๐
๖. สหกรณ์กองทุนสวนยางบางปิดบนร่วมใจ จำกัด	๓	บางปิด	๔๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
น้ำเขียว	-	-	๑	-	๑	-	-	-	-
แหลมงอบ	-	-	๑	-	๑	๑	-	-	-
คลองใหญ่	-	๕	๑	๑	๑	-	-	๑	๑
บางปิด	๑	๓	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
รวม	๑	๘	๔	๒	๔	๒	-	๑	๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)											
	อาสาสมัคร ฝน หลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	อาสา สมัคร สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสา สมัคร ปฏิรูป ที่ดิน	ครู ยาง อาสา	สารวัตร เกษตร อาสา	อาสา สมัคร ชล ประทาน
น้ำเขียว	๓	-	๑๕	-	๓	๖	๕	๑	๑	๒	-	-
แหลมงอบ	๑	-	๓	๖	๖	๑๔	๔	-	๑	๓	-	-
คลองใหญ่	๒	-	๑	๒	๗	๑๖	๔	-	๓	๕	๑	๑
บางปิด	๔	๔	๘	๖	๗	๑๘	๖	-	๒	๖	-	๑
รวม	๑๐	๔	๒๗	๑๔	๒๓	๕๔	๑๙	๑	๗	๑๖	๑	๒

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : <https://asa-center.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอแหลมงอบ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
คลองใหญ่	๑	การปรับปรุงบำรุงดิน/การทำปุ๋ยอินทรีย์ไม่กลับกอง
รวม	๑	

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดตราด, พ.ศ. ๒๕๖๘

(ก) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรอำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด	ยางพารา	๗	บางปิด
๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบางปิด	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๘	บางปิด
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลคลองใหญ่	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	คลองใหญ่
๔	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลบางปิด	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๗	บางปิด
๕	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลคลองใหญ่	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๓	คลองใหญ่
๖	กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นบ้านช่องลม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๗	บางปิด
๗	ศูนย์เรียนรู้ตามรอยศาสตร์พระราชาชุมชนตำบล คลองใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก/ เศรษฐกิจพอเพียง	๑	คลองใหญ่
๘	กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนแหลมงอบวิทยาคม	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก/ เศรษฐกิจพอเพียง	๑	แหลมงอบ
๙	๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลบางปิด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	บางปิด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙

(ข) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	บางปิด	แปลงใหญ่ยางพาราตำบลบางปิด	ยางพารา	๕๔	๑,๑๓๐
๒	คลองใหญ่	แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลคลองใหญ่	ทุเรียน	๔๙	๔๒๙
๓	บางปิด	แปลงใหญ่ยางพาราบางปิดบนร่วมใจ	ยางพารา	๓๑	๕๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ทุเรียน

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[✓] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

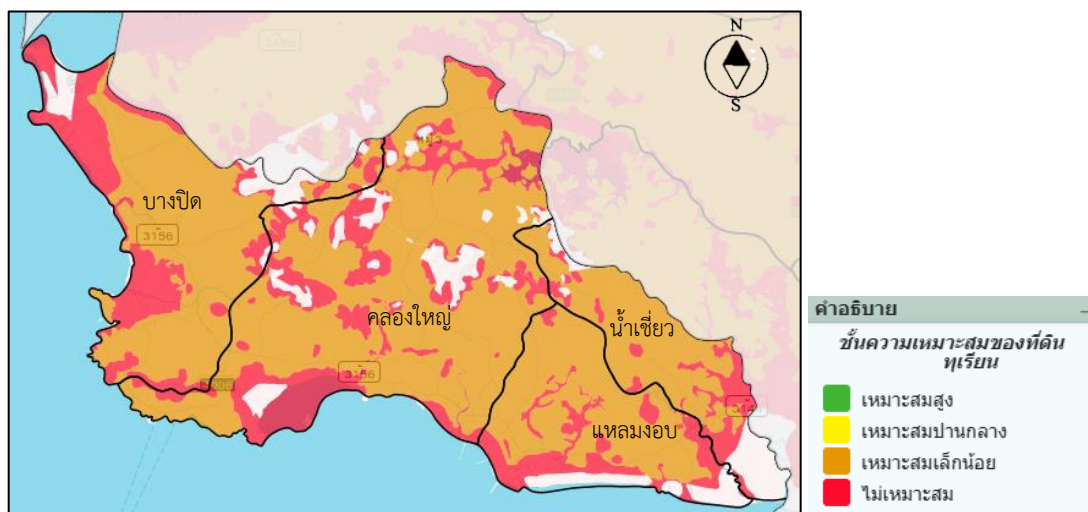
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอ	-	-	๖๘,๓๔๙.๐๘	๒๖,๓๑๒.๒๗	๙๔,๖๖๑.๓๕
น้ำเชียว	-	-	๘,๐๖๙.๔๘	๒,๔๖๗.๒๙	๑๐,๕๓๖.๗๗
แหลมฉบัง	-	-	๑๐,๘๖๖.๕๐	๔,๐๖๑.๗๒	๑๔,๙๒๘.๒๒
คลองใหญ่	-	-	๓๒,๘๒๒.๒๐	๑๑,๖๖๖.๑๐	๔๔,๔๘๘.๓๐
บางปิด	-	-	๑๖,๕๙๐.๙๐	๘,๑๑๗.๑๖	๒๔,๗๐๘.๐๖

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน

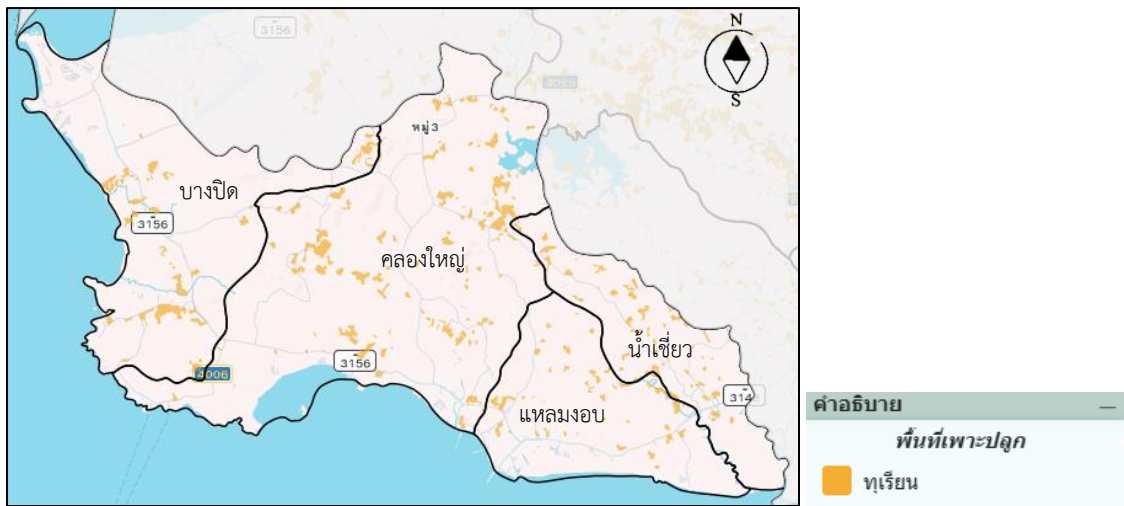
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตทุเรียน

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
น้ำเขียว	๗๓	๘๑๒	๔๑๗	๗๒๙	๑,๗๔๙
แหลมฉบัง	๘๕	๖๒๓	๒๕๗	๔๔๙	๑,๗๔๙
คลองใหญ่	๒๖๒	๑,๓๖๒	๙๖๕	๑,๖๘๘	๑,๗๔๙
บางปิด	๑๔๖	๗๖๘	๓๘๙	๖๘๑	๑,๗๔๙
รวม	๕๖๖	๓,๕๖๕	๒,๐๒๘	๓,๕๔๗	๑,๗๔๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมฉบัง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน (พื้นที่ปลูกจริง)

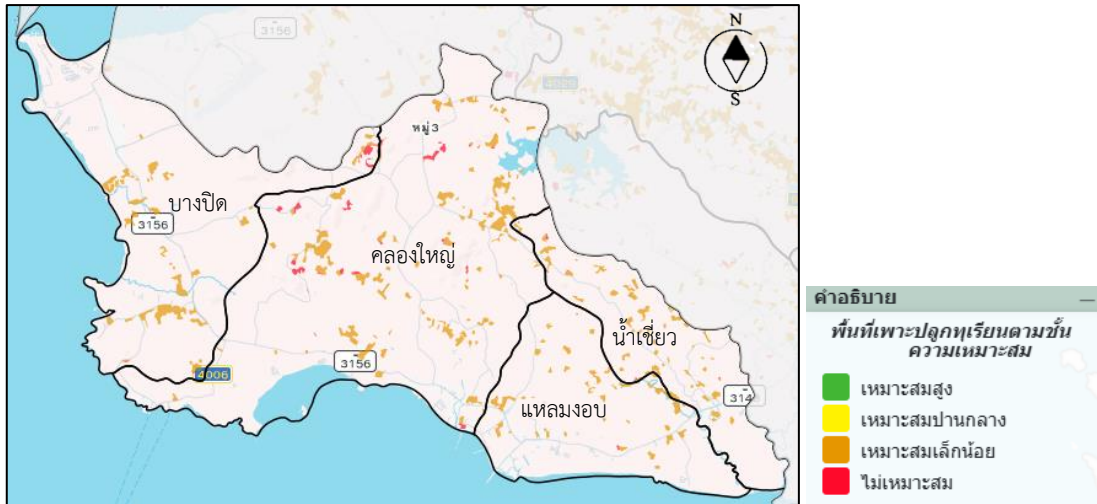
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

(๓) พื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
รวมอำเภอ	-	-	๔,๑๓๐.๖๘	๓๖๓.๙๓	๔,๔๙๔.๖๐
น้ำเขียว	-	-	๖๗๘.๙๙	๒๐.๔๒	๖๙๙.๔๑
แหลมฉบัง	-	-	๖๐๗.๔๘	๖.๐๒	๖๑๓.๕๐
คลองใหญ่	-	-	๑,๙๑๙.๗๕	๒๕๘.๐๓	๒,๑๗๗.๗๘
บางปิด	-	-	๙๒๔.๔๕	๗๙.๔๖	๑,๐๐๓.๙๒

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี

นิยมปลูกพันธุ์ที่ตลาดต้องการสูงและเหมาะสมกับสภาพอากาศในพื้นที่ เช่น หมอนทอง (พันธุ์หลัก) ชะนี และกระดุม โดยเน้นคัดเลือกต้นพันธุ์ที่แข็งแรง ปราศจากโรค และมาจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสม่ำเสมอ

๒) การเตรียมดิน

มีการไถพรวนเพื่อปรับสภาพโครงสร้างดิน และมักทำการพูนดินหรือทำโคกให้สูงขึ้นจากระดับพื้นดินเดิม เพื่อช่วยในการระบายน้ำ ป้องกันปัญหารากเน่าโคนเน่า เนื่องจากอำเภอแหลมฉบังมีปริมาณฝนชุก

๓) การปลูก

นิยมใช้ระยะปลูกแบบมาตรฐาน เช่น ๘x๘ เมตร หรือ ๙x๙ เมตร เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดส่องถึง ลดความชื้นสะสม และสะดวกต่อการนำเครื่องจักรขนาดเล็กเข้าทำงานในสวน

๔) ระบบการให้น้ำ

ใช้ระบบสปริงเกอร์ (Sprinkler) ที่มีการควบคุมด้วยระบบเปิด-ปิดอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ เพื่อให้สามารถควบคุมปริมาณน้ำได้แม่นยำตามระยะการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงการโชยน้ำเพื่อกระตุ้นการออกดอก

๕) การดูแลรักษา

ในการดูแลรักษาทุเรียนยุคใหม่ เกษตรกรจะให้ความสำคัญกับ ๓ ส่วนหลัก คือ

(๑) การตัดแต่งกิ่ง (Pruning) ถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการทรงต้นเพื่อให้พืชเจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการคัดเลือกกิ่งประธานที่แข็งแรงและมีมุมเหมาะสมเพื่อการรองรับน้ำหนักที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งตัดแต่งกิ่งแขนงที่ไม่สมบูรณ์หรือหนาแน่นเกินไปออก เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดส่องถึงโคนต้น ซึ่งจะช่วยลดการสะสมของเชื้อโรคและกระตุ้นการออกดอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การใช้เทคนิคการกักน้ำ โดยการทำให้ดินแห้งชั่วคราว เพื่อโคกหรือกระตุ้นให้ต้นทุเรียนเกิดความเครียดจนต้องรีบออกดอก ซึ่งเป็นเทคนิคสำคัญในการทำทุเรียนนอกฤดูหรือทุเรียนต้นฤดู

(๓) การจัดการดอกและผล เมื่อทุเรียนออกดอกมากเกินไป จะมีการคัดเลือกดอกในตำแหน่งที่เหมาะสม กิ่งที่แข็งแรงและห่างจากลำต้นพอประมาณ และตัดดอกที่ติดปลายกิ่งออกเพื่อให้สารอาหารไปเลี้ยงดอก

ที่เหลือได้อย่างเต็มที่ หลังจากติดผลแล้ว จะตัดลูกที่ทรงไม่สวย บิดเบี้ยว หรือลูกที่ขนาดเล็กกว่าเพื่อนออก ให้เหลือจำนวนผลที่เหมาะสมกับขนาดของกิ่ง เพื่อป้องกันไม่ให้ต้นโทรมและช่วยให้ผลที่เหลือมีขนาดใหญ่ตามมาตรฐาน

(๔) การโยงกิ่งและค้ำยัน เกษตรกรจะใช้เชือกฟางหรือเชือกใยยักซ์โยงกิ่งที่มีผลผลิตติดอยู่เข้ากับลำต้นหรือพาดกับคานไม้ เพื่อช่วยพยุงน้ำหนักผลและป้องกันกิ่งฉีกหักจากแรงลม

๖) การใส่ปุ๋ย

เกษตรกรส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ยเพื่อจัดการธาตุอาหารตามระยะการเจริญเติบโต เพื่อให้ต้นทุเรียนตั้งสัปดาห์ออกมาได้สูงสุด โดยแบ่งเป็น ๔ ระยะ ได้แก่

(๑) ระยะฟื้นฟูดิน (หลังเก็บเกี่ยว) มีเป้าหมายเพื่อซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอและสร้างใบชุดใหม่เพื่อให้ต้นกลับมาสมบูรณ์โดยเร็วที่สุด โดยเน้นการใส่ปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจนสูง เช่น

- ปุ๋ยสูตร ๒๕-๗-๗ หรือ ๑๕-๐-๐ เพื่อกระตุ้นการแตกใบอ่อนชุดที่ ๑ ให้เร็วและสม่ำเสมอ
- ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ เพื่อบำรุงต้นให้แข็งแรงครอบคลุมทุกส่วน มักใส่

หลังจากตัดแต่งกิ่งเสร็จแล้ว

- ปุ๋ยทางใบ ฉีดพ่นด้วยสูตร ๒๐-๒๐-๒๐ หรือปุ๋ยเกล็ดไนโตรเจนสูงร่วมกับธาตุอาหารรอง-เสริม (เช่น สังกะสี แมกนีเซียม) เพื่อช่วยให้ใบชุดใหม่กางใหญ่และเขียวเข้ม

- ปุ๋ยอินทรีย์เคมี เช่น ๙-๓-๓ หรือ ๖-๓-๓ ช่วยให้ต้นทุเรียนได้รับธาตุอาหารทั้งธาตุหลัก (N-P-K) ธาตุรอง และธาตุเสริม ไปพร้อมกับการปรับสภาพดิน ช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน ลดปัญหาดินเป็นกรดจากการใช้ปุ๋ยเคมีต่อเนื่อง และทำให้ระบบรากเดินได้ดีขึ้น

- ปุ๋ยอินทรีย์และสารปรับปรุงดิน เพื่อปรับสมดุลและเพิ่มความร่วนซุย โดยการใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่ย่อยสลายสมบูรณ์เพื่อเติมอินทรีย์วัตถุ ควบคู่กับการใช้สารปรับปรุงดินกลุ่มฮิวมิกและฟุลวิก เพื่อกระตุ้นการสร้างรากใหม่และช่วยลดผลกระทบจากสารเคมีตกค้าง พร้อมทั้งใช้โดโลไมท์ปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของดินให้เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมให้ต้นทุเรียนสามารถดูดซึมธาตุอาหารไปใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

(๒) ระยะสะสมอาหาร (ก่อนออกดอก) เกษตรกรจะเน้นการยับยั้งการแตกใบอ่อนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสร้างตาดอก โดยเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยที่มีธาตุฟอสฟอรัส (P) และโพแทสเซียม (K) สูง เช่น สูตร ๘-๒๔-๒๔ เพื่อกระตุ้นให้ต้นทุเรียนสะสมพลังงานคาร์โบไฮเดรตในปริมาณที่เพียงพอต่อการออกดอกได้อย่างสมบูรณ์

(๓) ระยะขยายขนาดผล (ผลอ่อนถึงผลกลาง) เกษตรกรจะเน้นการส่งเสริมการเจริญเติบโตของเนื้อและสร้างโครงสร้างเปลือกให้แข็งแรง โดยเลือกใช้ปุ๋ยสูตรเสมอ เช่น ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ร่วมกับแคลเซียม-โบรอน เพื่อเสริมความเหนียวของข้อผลและป้องกันปัญหาผลแตก ช่วยลดอัตราการหลุดร่วงของผลผลิต

(๔) ระยะพัฒนาคุณภาพเนื้อ (ก่อนเก็บเกี่ยว ๑-๒ เดือน) เกษตรกรเพิ่มค่าความหวานและสีส้มของเนื้อทุเรียนโดยเลือกใช้ปุ๋ยที่มีธาตุโพแทสเซียม (K) สูงเป็นพิเศษ เช่น สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๕-๒๐ เพื่อกระตุ้นกระบวนการเคลื่อนย้ายน้ำตาลไปสะสมในเนื้อผล ช่วยให้ทุเรียนมีเนื้อแห้ง รสชาติเข้มข้น และมีกลิ่นหอม

๗) การเก็บเกี่ยว

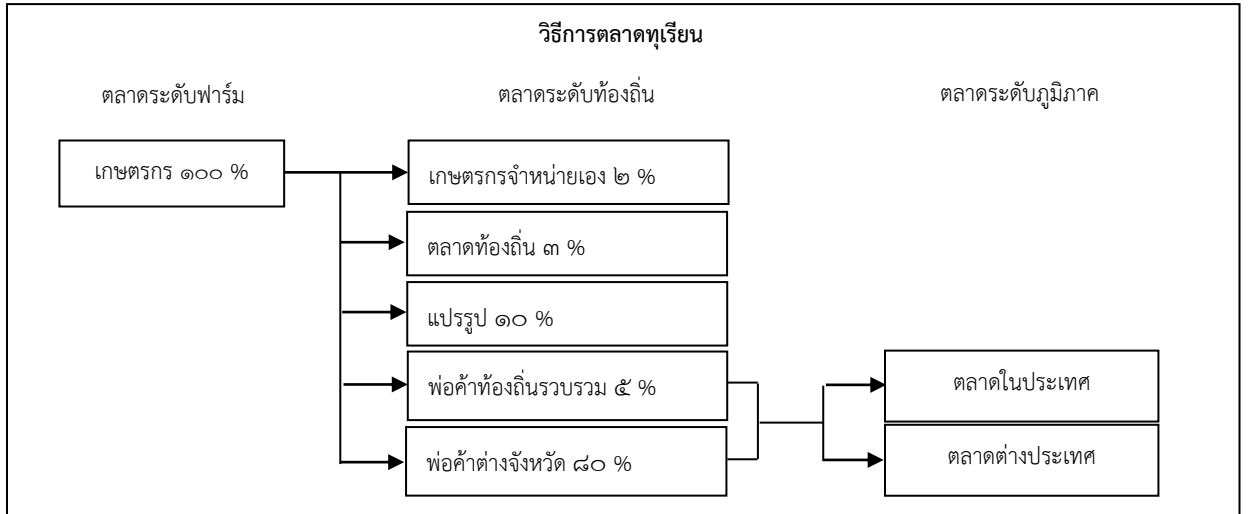
เกษตรกรจะบันทึกอายุวันนับจากดอกบานควบคู่กับการสังเกตลักษณะทางกายภาพที่เด่นชัด เช่น ความสมบูรณ์ของปากปลิงและความยืดหยุ่นของหนาม พร้อมทั้งใช้การเคาะฟังเสียงและการสุ่มตรวจวัดเปอร์เซ็นต์น้ำหนักเนื้อแห้งเพื่อยืนยันความแก่จัดของผลผลิต โดยมีขั้นตอนการตัดและรับลูกที่ป้องกันการช้ำ รวมถึงหลีกเลี่ยงการเก็บเกี่ยวหลังฝนตกหนักเพื่อรักษามาตรฐานเนื้อทุเรียนให้แห้งและมีคุณภาพสูงสุด

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เกษตรกรรักษาคุณภาพผลผลิตเพื่อการส่งออก โดยคัดเกรด (A B C) ตามขนาดและรูปร่าง พร้อมทำความสะอาดคราบสกปรกและเปลือกแข็งออกจากผล

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดทุเรียนอำเภอ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม.....แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่.....ตำบล.....จำนวน.....แห่ง

มีโรงงานแปรรูป รวม.....แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่.....ตำบล.....จำนวน.....แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอ จำนวน ๕๖๑ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๓ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๔	น้ำเชี่ยว	เกษตรกร	การผลิตทุเรียนคุณภาพ
๒	๓	คลองใหญ่	เกษตรกรต้นแบบ	การผลิตทุเรียนคุณภาพ
๓	๑	บางปิด	เกษตรกรต้นแบบ	การผลิตทุเรียนคุณภาพ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่ทุเรียนตำบลคลองใหญ่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าทุเรียน อำเภอแหลมฉบัง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ปลูกทุเรียนอยู่ในชั้นความเหมาะสมน้อย (S๓) และไม่เหมาะสม (N) มีความเสี่ยงจากภัยแล้งในช่วงนอกฤดูฝน มีความเสี่ยงจากวาตภัย เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล แปลงเกษตรกรเป็นถนนลูกรัง สภาพอากาศแปรปรวน เป็นแหล่งผลิตทุเรียน GI หมอนทองเขาบรรทัด 	<ul style="list-style-type: none"> มีลิงในพื้นที่แต่เน้นรวบรวมส่งต่อรายใหญ่ใน อ.เขาสมิงและ จ.จันทบุรี ทำเลที่ตั้งใกล้แหล่งรับซื้อใหญ่ ช่วยให้ขนส่งผลิตได้รวดเร็ว ขนส่งด้วยรถกระบะคอกแบบเปิด 	<ul style="list-style-type: none"> ตลาดต่างประเทศ (จีน) เป็นตลาดปลายทางหลักผ่านโรงคัดบรรจุ (ล้าง) เพื่อการส่งออก ตลาดท้องถิ่นเป็นตลาดขายสินค้าแปรรูปและผลสดให้นักท่องเที่ยว มีทางหลวงแผ่นดินเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างอำเภอและจังหวัดได้คล่องตัว
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งและระบบกระจายน้ำยังไม่ทั่วถึง เสี่ยงวาตภัยทำผลผลิตร่วงหล่นก่อนเก็บเกี่ยว โรคแมลงศัตรูพืชระบาด (เช่น โรครากเน่าโคนเน่า) น้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตร การขนส่งปัจจัยการผลิตและผลผลิตในฤดูฝนทำได้ลำบาก ผลผลิตออกไม่ตรงตามฤดูกาล 	<ul style="list-style-type: none"> การแปรรูปอยู่ในระดับครัวเรือน ไม่มีโรงงานแปรรูปขนาดใหญ่ ไม่มีโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บ (เช่น ห้องเย็น) การขนส่งด้วยรถกระบะคอกแบบเปิดเสี่ยงต่อการสะสมความร้อนและการบอบซ้ำของผลผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีศูนย์กระจายสินค้า (DC) หรือตลาดกลางรองรับ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบท่อส่งน้ำและส่งเสริมการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำระดับไร่นา ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตั้งสถานีวัดสภาพอากาศและค่าความเค็มเพื่อให้เกษตรกรรับมือกับน้ำเค็มและวาตภัยได้ทัน่วงที 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการแปรรูปเบื้องต้นในพื้นที่เพื่อลดการพึ่งพาลังภายนอกเพียงอย่างเดียว ส่งเสริมการรวมกลุ่มสหกรณ์รวบรวมผลผลิตเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง 	<ul style="list-style-type: none"> จุดเด่นทุเรียน GI เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ชายฝั่ง ส่งเสริมการขายผ่าน Social Commerce (เช่น Facebook TikTok) เพื่อส่งตรงถึงผู้บริโภค

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าทุเรียน อำเภอแหลมฉบัง (ต่อ)

	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง	
มีติดคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรสูงวัยใช้ประสบการณ์มากกว่าเทคโนโลยี YSF เริ่มเข้ามารับช่วงต่อการทำเกษตรจากครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยมีสวนขนาดกลาง (๑๕-๓๐ ไร่) มีการรวมกลุ่ม (แปลงใหญ่ สหกรณ์) ต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติเป็นหลัก ทั้งในขั้นตอนการดูแลและการเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีรูปแบบการซื้อกับผู้ค้าปัจจัยการผลิต (ร้านค้า สหกรณ์) แบบสินเชื่อการค้า (ซื้อก่อน จ่ายหลังเก็บเกี่ยว) 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้รวบรวมผลผลิตมีทั้งล้งท้องถิ่นและล้งทุนข้ามชาติ (จีน) ตั้งจุดรับซื้อชั่วคราว มีผู้รับเหมาในพื้นที่เก็บเกี่ยวและส่งขายตลาดเนินสูง และจ่ายค่าตอบแทนโดยหักเปอร์เซ็นต์จากยอดขายตามน้ำหนักจริง ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นรูปแบบของครัวเรือน ไม่มีระบบ Contract Farming ส่วนใหญ่เป็นสัญญาปากเปล่าหรือการวางเงินมัดจำ (เหมาสวน) การตัดสินใจตัดผลผลิตขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแรงงานล้ง ล้งมีบทบาทสำคัญในการเสนอราคาหน้าสวน 	<ul style="list-style-type: none"> โรงคัดบรรจุ (ล้งส่งออก) เป็นผู้จัดจำหน่ายหลักในการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค จีนเป็นกลุ่มผู้บริโภคหลักที่เน้นพันธุ์หมอนทอง ผลสวย หนามสมบูรณ์ กลุ่มวัยทำงานในเมืองต้องการทุเรียนเนื้อกรอบนอกนุ่มในหรือเนื้อไฉ่ฉิก ตลาดเจียงหนาน (จีน) เป็นผู้กำหนดราคาอ้างอิงรายวัน
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรสูงวัยไม่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและการตลาดออนไลน์ เกษตรกรยังขาดความชำนาญในการตัดทุเรียนเอง ต้องพึ่งพาแรงงานล้ง การรวมกลุ่มขายจึงทำได้ยาก เกษตรกรขาดสภาพคล่องทางการเงินจากวงจรหนี้สินและระบบเชื่อปัจจัยการผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรไม่มีอำนาจต่อรองราคา มาตรฐานการตัดผลผลิตถูกควบคุมโดยแรงงานล้ง เกษตรกรแบกรับความเสี่ยงฝ่ายเดียว ทั้งการถูกกดราคาเมื่อตลาดลง และการเสียโอกาสกำไรเมื่อตลาดขึ้น โดยไม่มีข้อตกลงทางกฎหมายคุ้มครอง 	<ul style="list-style-type: none"> ผู้บริโภคแยกไม่ออกว่าทุเรียน GI ต่างจากทุเรียนทั่วไป อย่างไรทำให้คุณค่าของสินค้าไม่ถูกเปลี่ยนเป็นมูลค่า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังพึ่งพาการส่งล้งที่เน้นการรับซื้อเชิงปริมาณเพื่อส่งออก ไม่ได้ให้มูลค่าราคากับความเป็น GI
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นถัดมาด้วยอาชีพเพิ่มอำนาจการต่อรองหน้าสวน รวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิตด้วยเงินสดเพื่อต่อรองราคา ลดต้นทุนการผลิตด้วยการผลิตเอง (เช่น ผสมปุ๋ยเคมีตามสูตรที่ต้องการ) 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อรวบรวมผลผลิตและคัดเกรดเอง สร้างระบบสัญญาที่เป็นธรรม มีหลักประกันรายได้และข้อตกลงที่ยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างอัตลักษณ์ให้ทุเรียน GI หมอนทอง เขาบรรทัด แบ่งเกรดทุเรียน GI มาขายปลีกออนไลน์

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าทุเรียน อำเภอแหลมฉบัง (ต่อ)

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • พันธุ์ที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์หมอนทองตรงตามความต้องการของตลาด • ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (๑,๗๑๐ กก./ไร่) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๑,๑๓๑ กก./ไร่) • เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP แต่ยังไม่ครบทุกแปลง • ต้นทุนการผลิต (๓๔,๕๔๒ บาท/ไร่) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๑๗,๘๐๐-๒๑,๕๐๐ บาท/ไร่) 	<ul style="list-style-type: none"> • ผลผลิตทุเรียนส่วนใหญ่ขายสดเกือบทั้งหมด (ประมาณ ๙๐-๙๕%) • มีการแปรรูปในระดับขั้นต้นเท่านั้น เช่น การทำทุเรียนกวน หรือทุเรียนทอด เพื่อจัดการกับผลผลิตที่ไม่ได้ขนาด (ตกเกรด) หรือผลผลิตที่เสียหายบางส่วน • เกิดความสูญเสียจากการขนส่ง (หนามชำ เป็ลือกแตก) ตรวจพบรอยโรคหรือหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ถูกคัดเป็นตกเกรด 	<ul style="list-style-type: none"> • สินค้าที่ส่งถึงมือผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นทุเรียนผลสด • สินค้าแปรรูป เช่น ทุเรียนกวน ทุเรียนทอด มักเป็นสินค้าเสริมในร้านของฝาก • เป็นทุเรียน GI หมอนทองเขาบรรทัด
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนการผลิตสูง • เกษตรกรจึงขาดแรงจูงใจในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในสวนให้ได้มาตรฐาน GAP อย่างแท้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> • พึ่งพาการขายสดเพียงอย่างเดียว ทำให้ขาดอำนาจต่อรองเมื่อผลผลิตล้นตลาด • การแปรรูปยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่มขนาดเล็ก 	<ul style="list-style-type: none"> • ตรวจสอบย้อนกลับไปยังแหล่งผลิตไม่ได้ • ปัญหาทุเรียนอ่อนและหนอนเจาะเมล็ดของประเทศส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ของทุเรียนไทยทั้งระบบ และถูกใช้เป็นข้ออ้างในการกดราคารับซื้อ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต • เร่งผลักดันให้เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ครบทุกแปลง • ใช้ระบบ Digital Record แทนการจดบันทึกลงกระดาษ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมการแปรรูปทุเรียน • พัฒนาการทำทุเรียนแคะเนื้อแช่เย็น/แช่แข็ง ในบรรจุภัณฑ์ที่เก็บกลิ่นได้ดีเพื่อเจาะกลุ่มตลาดคนเมืองและห้างสรรพสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> • ติด QR Code ที่ชั่วผลเพื่อตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งปลูก ข้อมูลเกษตรกร และยืนยันความเป็นสินค้า GI

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการอบรมเตรียมความพร้อมเกษตรกร เพื่อขอรับตราสัญลักษณ์ GI ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด
๒. ชื่อแผนงาน	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาช่องทางการตลาดการจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพ
๔. หลักการและเหตุผล	<p>ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด เป็นสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของจังหวัดตราด โดยมีลักษณะทางกายภาพที่สำคัญคือ ทรงผลยาว เปลือกบางสีเขียวปนน้ำตาล เนื้อหนาสีเหลืองอ่อน รสชาติหวานมัน และมีกลิ่นหอม ซึ่งความพิเศษเหล่านี้เกิดจากปัจจัยทางสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมบริเวณแนวเทือกเขาบรรทัด ซึ่งมีดินร่วนระบายน้ำได้ดี และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมและไอทะเล ส่งผลให้ทุเรียนเกิดความเครียดและกระตุ้นการออกดอกได้เร็วกว่าพื้นที่อื่น ทำให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตสู่ตลาดได้ตั้งแต่นั้นฤดูกาล</p> <p>ด้วยคุณภาพและชื่อเสียงที่เป็นที่ยอมรับ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงได้ประกาศขึ้นทะเบียน “ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด” เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ทะเบียนเลขที่ สช ๖๗๑๐๐๒๒๕ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๗ ครอบคลุมพื้นที่การผลิตใน ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตราด อำเภอคลองใหญ่ อำเภอปอไร่ อำเภอแหลมงอบ และอำเภอเขาสมิง ซึ่งการจะใช้ตราสัญลักษณ์ GI เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคนั้น เกษตรกรจำเป็นต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานและแผนการควบคุมตรวจสอบ</p> <p>ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรในพื้นที่เข้าใจถึงคู่มือการปฏิบัติงานและแผนการควบคุมตรวจสอบ ตลอดจนการบริหารจัดการแหล่งกำเนิดสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐาน GI จึงได้จัดโครงการอบรมนี้ขึ้น เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และคุ้มครองสิทธิของเกษตรกรในการใช้ชื่อภูมิศาสตร์สร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพต่อไป</p>
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๕.๑ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และอัตลักษณ์ของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด</p> <p>๕.๒ เพื่อเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรในการขอรับรองตราสัญลักษณ์ GI ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด</p>

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (ต่อ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>๖.๑ ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และอัตลักษณ์ GI ทูเรียนหมอนทองเขาบรรทัดเพิ่มขึ้นหลังการอบรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วม (จำนวน ๒๐ ราย)</p> <p>๖.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ดำเนินการยื่นขอรับรองการใช้ตราสัญลักษณ์ GI ทูเรียนหมอนทองเขาบรรทัด เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าสู่สากล</p> <p>๖.๓ ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผ่านการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นตามเกณฑ์มาตรฐาน GI ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ (จำนวน ๑๐ ราย) เพื่อความพร้อมในการยื่นขอรับรองอย่างมีคุณภาพ</p>
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
๘. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมหลักที่ ๑ อบรมเชิงปฏิบัติการด้านหลักเกณฑ์และอัตลักษณ์ของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ทูเรียนหมอนทองเขาบรรทัด</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ การลงพื้นที่ให้คำปรึกษาและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๓ การเตรียมเอกสารและยื่นคำขอรับรองตราสัญลักษณ์ GI</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๗๑ – กันยายน ๒๕๗๒
๑๑. งบประมาณ	๕๐,๐๐๐ บาท (งบจังหวัด)
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑๒.๑ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนตำบลน้ำเขียว จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติการด้านหลักเกณฑ์และอัตลักษณ์ของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ทูเรียนหมอนทองเขาบรรทัด</p> <p>๑๒.๒ รายงานผลการลงพื้นที่ให้คำปรึกษาและตรวจประเมินแปลงเกษตรกรทั้ง ๒๐ ราย เพื่อประเมินความพร้อมตามสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)</p> <p>๑๒.๓ เอกสารประกอบการยื่นขอรับรองตราสัญลักษณ์ GI ที่ถูกต้องตามระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญา อย่างน้อย ๑๖ ชุด (คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมาย)</p> <p>๑๒.๔ รายงานสรุปจำนวนเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเบื้องต้นและมีความพร้อมในการยื่นขอรับรองตราสัญลักษณ์ GI</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑๓.๑ เกษตรกรมีความเข้าใจในกระบวนการผลิตทุเรียนให้เป็นที่ไปตามอัตลักษณ์ทุเรียน GI หมอนทองเขาบรรทัด และสามารถรักษามาตรฐานสินค้า GI ได้อย่างยั่งยืน

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (ต่อ)

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๑๓.๒ เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีการยื่นขอรับรองใช้ตราสัญลักษณ์ GI เข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>๑๓.๓ เกษตรกรที่ยื่นขอรับรองตราสัญลักษณ์ GI ได้รับการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย (คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของกลุ่มเป้าหมาย)</p> <p>๑๓.๔ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจรจาต่อรองราคากับตลาดระดับบนหรือตลาดส่งออกในอนาคต สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ตำบลน้ำเขียว</p>

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (ต่อ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน ด้วยการผสมปุ๋ยใช้เองตามความต้องการของพืช
๒. ชื่อแผนงาน	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาศักยภาพ เพิ่มประสิทธิภาพ ผลผลิตเป้าหมาย
๔. หลักการและเหตุผล	<p>ตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงทางเกษตรกรรม โดยมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและดินเลน มีระบบคลองน้ำเขียวที่เชื่อมต่อกับอ่าวไทยเป็นแหล่งน้ำสำคัญ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่าตำบลน้ำเขียวมีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งสิ้น ๕,๓๒๔ ไร่ ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่ได้ให้ความสำคัญกับการปลูกไม้ผลเพิ่มมากขึ้น โดยมีพื้นที่ปลูกไม้ผลรวมกว่า ๑,๑๔๓ ไร่</p> <p>ปัจจุบันสถานการณ์การเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาหลักคือ "ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น" โดยเฉพาะราคาปุ๋ยเคมีในท้องตลาดที่มีความผันผวนและราคาสูง นอกจากนี้ ทุเรียนเป็นพืชที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่สูง มีความต้องการธาตุอาหารที่แตกต่างกันไปตามระยะการเจริญเติบโต การใช้ปุ๋ยสูตรสำเร็จรูปทั่วไปอาจทำให้พืชได้รับธาตุอาหารไม่ตรงตามความต้องการจริง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพผลผลิตและเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น</p> <p>เพื่อให้สอดคล้องกับ กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) ที่มุ่งเน้นการยกระดับภาคการเกษตรให้ครอบคลุมการเกษตรอย่างครบวงจร จึงเห็นควรให้มีการจัดทำโครงการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน ด้วยการผสมปุ๋ยใช้เองตามความต้องการของพืช ขึ้น เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในตำบลน้ำเขียว ได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ความต้องการธาตุอาหารของพืชและการผสมปุ๋ยใช้เอง อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งและผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อย่างยั่งยืน</p>
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๕.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาใช้ในการผสมปุ๋ยใช้เองจากแม่ปุ๋ยหลัก เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านปัจจัยการผลิตและสร้างผลกำไรสุทธิให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืน</p> <p>๕.๒ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของต้นทุเรียนในแต่ละช่วง</p> <p>๕.๓ เสริมสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงให้กับต้นทุเรียน เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิตและลดความเสี่ยงจากการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช</p>
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๖.๑ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในตำบลน้ำเขียวเข้าร่วมโครงการและได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๒๐ ราย

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (ต่อ)

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>๖.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมีลงได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับก่อนเริ่มโครงการ</p> <p>๖.๓ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ มีความเข้าใจในวิธีการผสมปุ๋ยใช้เองได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>๖.๔ เกษตรกรที่ผ่านการอบรมมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้ในการผสมปุ๋ยเองจากแม่ปุ๋ยหลักในพื้นที่สวนของตนเองอย่างน้อยร้อยละ ๖๐ ของผู้เข้าอบรม</p> <p>๖.๕ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม</p>
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด
๘. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมหลักที่ ๑ อบรมให้ความรู้เรื่อง "การผสมปุ๋ยใช้เองตามความต้องการของพืชทุเรียน"</p> <p>กิจกรรมหลักที่ ๒ สาธิตและฝึกปฏิบัติการผสมปุ๋ยใช้เอง</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๗๑ – กันยายน ๒๕๗๒
๑๑. งบประมาณ	๕๐,๐๐๐ บาท (งบจังหวัด)
๑๒. ผลผลิต (Output)	<p>๑๒.๑ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในตำบลน้ำเขียว จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผสมปุ๋ยใช้เองตามความต้องการของพืช และมีทักษะการผสมปุ๋ย</p> <p>๑๒.๒ เกษตรกรได้รับคู่มือทางวิชาการเรื่องการผสมปุ๋ยใช้เองตามระยะการเจริญเติบโตของทุเรียน คนละ ๑ ชุด</p>
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>๑๓.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตในส่วนของค่าปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี) ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบเชิงต้นทุนและมีกำไรสุทธิต่อครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น</p> <p>๑๓.๒ เกษตรกรมีทักษะในการผสมปุ๋ยใช้เองได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ลดการพึ่งพาปุ๋ยสูตรสำเร็จรูปที่มีราคาสูงและความผันผวนตามสภาวะตลาด</p> <p>๑๓.๓ ต้นทุเรียนได้รับการจัดการธาตุอาหารที่สมดุลและตรงตามระยะสรีรวิทยา ส่งผลให้ต้นพืชมีความสมบูรณ์แข็งแรง ลดความเสี่ยงการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช อันเนื่องมาจากการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น</p>

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการอบรมเตรียมความพร้อมเกษตรกรเพื่อขอรับตราสัญลักษณ์ GI ทุเรียนหมอนทองเขาบรรทัด	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรและองค์ความรู้ - งบประมาณ - วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ - กลุ่มเป้าหมาย (เกษตรกร) - การบริหารจัดการ 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ - การลงพื้นที่ให้คำปรึกษาและตรวจประเมิน - การจัดทำเอกสารและยื่นคำขอรับรอง - การติดตามและประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในตำบลน้ำเชี่ยว จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติการด้านหลักเกณฑ์และอัตลักษณ์ของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) - มีรายงานผลการลงพื้นที่ให้คำปรึกษาและตรวจเยี่ยมแปลงเกษตรกรทั้ง ๒๐ ราย เพื่อประเมินความพร้อมตามมาตรฐาน GI - มีเอกสารประกอบการยื่นขอรับรองตราสัญลักษณ์ GI ที่ถูกต้องตามระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญา อย่างน้อย ๑๖ ชุด (คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมาย) - มีรายงานสรุปจำนวนเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเบื้องต้นและมีความพร้อมในการยื่นขอรับรอง 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีความเข้าใจในกระบวนการผลิตทุเรียนให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ GI และสามารถรักษามาตรฐานสินค้าได้อย่างยั่งยืน - เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีการยื่นขอรับรองใช้ตราสัญลักษณ์ GI เข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม - เกษตรกรที่ยื่นขอรับรองได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย (คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของกลุ่มเป้าหมาย) 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจรจาต่อรองราคากับตลาดระดับบนหรือตลาดส่งออกในอนาคต - สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ตำบลน้ำเชี่ยวอย่างยั่งยืน 	๕๐,๐๐๐	๒๕๗๑

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ (ต่อ)

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตทุเรียน ด้วย การผสมปุ๋ยใช้เองตาม ความต้องการของพืช	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรและองค์ความรู้ - งบประมาณ - วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ - กลุ่มเป้าหมาย (เกษตรกร) - คู่มือและสื่อการเรียนรู้ - การบริหารจัดการ 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้เรื่อง "การผสมปุ๋ยใช้เองตามความต้องการของพืชทุเรียน" - สาธิตและฝึกปฏิบัติการผสมปุ๋ยใช้เอง 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในตำบลน้ำเขียว จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผสมปุ๋ยใช้เอง - เกษตรกรที่เข้าร่วมมีทักษะในการผสมปุ๋ยจริงตามความต้องการของพืช - เกษตรกรได้รับคู่มือทางวิชาการเรื่องการผสมปุ๋ยใช้เองตามระยะการเจริญเติบโตของทุเรียนจำนวนคนละ ๑ ชุด 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ยเคมีได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ช่วยเพิ่มกำไรสุทธิต่อครัวเรือน - เกษตรกรมีความชำนาญในการผสมปุ๋ยตามหลักวิชาการ ลดการพึ่งพาปุ๋ยสูตรสำเร็จที่มีราคาสูงและผันผวน - ต้นทุเรียนได้รับธาตุอาหารที่สมดุลตามระยะสรีรวิทยา ทำให้ต้นสมบูรณ์แข็งแรง และลดความเสี่ยงจากการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช 	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการสร้างความเข้มแข็งและผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ตำบลน้ำเขียวอย่างยั่งยืน - สอดคล้องกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรในระดับจังหวัด - เกษตรกรส่วนใหญ่ (เป้าหมายร้อยละ ๖๐) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาใช้ในการผสมปุ๋ยเองในพื้นที่สวนของตนเองอย่างถาวร 	๕๐,๐๐๐	๒๕๗๑

บรรณานุกรม

กรมชลประทาน. (๒๕๖๙). ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็กและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่ อปท.

สืบค้นจาก <http://dsit.rid.go.th/>

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. (๒๕๖๙). ระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล. สืบค้นจาก

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๙). ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน. สืบค้นจาก

<https://lddzoning.ddd.go.th/webmaps/>

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๙). ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map Online). สืบค้นจาก

<http://agri-map-online.moac.go.th/>

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๙). ระบบสรุปรายการเกษตรดินและข้อมูลการใช้ที่ดินรายจังหวัด (ดินรายจังหวัด).

สืบค้นจาก <https://dinonline.ddd.go.th/Default.aspx>

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๙). ระบบสรุปรายการเกษตรดินและข้อมูลการใช้ที่ดินรายจังหวัด (ดินรายจังหวัด).

สืบค้นจาก <https://dinonline.ddd.go.th/Default.aspx>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (๒๕๖๙). ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.).

สืบค้นจาก <https://asacenter.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (๒๕๖๙). ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรื่อง. สืบค้นจาก

<https://ffgdev.doae.go.th/admin/site/index>

ที่ว่าการอำเภอแหลมฉบัง. (๒๕๖๙). ข้อมูลเขตการปกครองและข้อมูลพื้นฐานอำเภอแหลมฉบัง. ทรายาด: ม.ป.ท.

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (๒๕๖๘). สถิติประชากรทางการทะเบียน. สืบค้นจาก

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>

สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมฉบัง. (๒๕๖๘). แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘). (อัดสำเนา).

สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมฉบัง, สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแหลมฉบัง และสำนักงานประมงอำเภอแหลมฉบัง.

(๒๕๖๘). ข้อมูลสถิติการเกษตร ปศุสัตว์ และประมง พื้นที่อำเภอแหลมฉบัง. ทรายาด: ม.ป.ท.

หน่วยงานความร่วมมือการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัดทรายาด. (๒๕๖๙). ระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำจังหวัด

ทรายาด. สืบค้นจาก <https://trat.thaiwater.net/>